

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 46-01, 26-03, 40-03, 40-04, 46-06 — Izhaja vsak dan zjutraj razen

SLOVENEC

Nagradno žrebanje „Slovenec“
Kupovalci Odrzeka s rednim
listom spravili 50 ODRZKOV
Vam dale pravico, da se udeležite
nagradnega žrebanja. — Rednim
naročnikom Odrzeka ni treba!

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

po prazniku

Beseda mladinskega tabora

V zadnjem času smo se Slovenci velikih prireditev že nekako navadili. Že lansko leto je v tem oziru pomenilo velik korak naprej, začeli s taborom v Celju, letos so bili že pred mednarodnim taborom v Ljubljani skoro vsi kraji do zadnje vasice vzvalovani in duševno pripravljeni — krona vsega tega dela pa je bil vsekakor mednarodni tabor v Ljubljani, ki je tako po številu udeležencev kakor po izvedbi presegel vse dosedanje prireditve po deželi in tudi vse prireditve, kar jih je kdaj Ljubljana videla. Po najvišjem pokroviteljstvu, ki je krasiло ta tabor, po najuglednejših osebnostih, ki so ga počastile s svojim obiskom, po nadstotisočglavih množicah, ki so valovile po ljubljanskih ulicah in se slednjič zgrnile na stadion, po pisani podobici našega telesno-vzgojnega in kulturnega dela, ki jo je podal, po vzornem in brezhibnem redu, v katerem je bil izveden — iz vseh teh razlogov je ta tabor zapustil globlje sledove kot katerakoli prireditev doslej. Prijatelji so ga veselili in so ponosni nanj, nasprotniki pa pihajo od onemogle jeze in iščejo, kje bi dobili kak madež na njem. Ta tabor je namreč velik, neovrgljiv dokaz naše organizatorične moči, poleg tega pa je tudi najvernejša podoba slovenskega naroda, ki je tu prišla do izraza v vsej veličini, kar tistim, ki so že mislili, da ne bo več treba računati z njim, ni všeč.

Na tem taboru se je namreč zbral tisti pristi narod, ki ga je težko kdaj videti v tako veliki skupnosti. Tu so bile množice, v katerih je posameznik popolnoma utonil, v katerih ni bilo videti udeležencev iz posameznih občin in iz posameznih delov dežele, tu je bil samo narod, velikanski val, ki je dihal in govoril po svoje, kakor mu duša da. Saj ste videli v sprejvodu: sami zagoreli obrazi, sami težki kmečki koraki, obdelane roke in med udeleženci v cilvilu na pol delavna obleka — in takih ljudi se je na poziv ene organizacije, ki nima nobene oblasti, nobenega prisilnega sredstva, zbralo 100.000! Dveh slovenskih narodov ni, eden pa je in ta je tu stopil na plan. Brez teh množic slovenskega naroda ni, s temi pa je, tudi za tiste, ki organizatorično niso povezani z njimi. To je telo slovenskega naroda! Kar te množice izražajo, je izraz slovenskega naroda, kar te množice žele, zahtevajo, odobravajo, priznavajo, želi, zahteva, odobrava, priznava slovenski narod. Izven teh množic so lahko budni opazovalci, ostri kritiki, boječi ali tudi pogumni spremljevalci, jedro naroda pa je tu in to trdno in lepo jedro, vredno ljubezni in dela.

V slovenskem narodu pa je bila vedno, odkar ga zgodovina pozna, neka plast, ki sicer živi sredi njega, pa mu je tuja po miselnosti in obnašanju. To je mešanstvo. Slovenski narod je podeželski narod, mesta so mu ustanavljali tuji gospodarji, šele v prav zadnjih desetletjih je pričel dobivati lastno mešanstvo in od takrat se tudi to vprašanje obrača na bolje. Zgodovinsko neizpodbitno dejstvo je, da se je po »slovenskih« mestih do 1. decembra 1918 nemško govorilo, kolikor se je pač nemščina pri nas govorila. Kje je zgodovinar, ki bi mogel to žalostno resnico ovreči? Sedanje resnično dejstvo je, da imajo množice, ki so se odzvale pozivu na mednarodni tabor, prav v mestih svoje nasprotnike, kolikor jih pač ima, kar jih je po deželi, so silno maloštevilni in tudi ti se opirajo na narodu odtujeni del mešanstva. Tudi tega dejstva ni mogoče ovreči, potrjuje ga vsak dogodek, ob katerem se sile merijo. Kakor je mešanec z nemškimi občevalnim jezikom stal izven naroda, tako stoji izven njega tudi tisti današnji mešanec, ki je z zoprnim očesom gledal vse to bujno narodno življenje, ki ga je kazal mednarodni tabor. Zveza med rodno izpred 1. 1918 in rodno od danes je očitna, saj se oba izživljata skoraj na istih ulicah, v istih palačah, izpremembo v jeziku so prinesli zunanji dogodki, ko je moral tudi mešanec priznati, da vihar je vse razdjal, narod pa bo zmeraj stal.

Na tem taboru je torej nastopil narod. In to ves. Od kmeta iz najbolj oddaljene vasi, večšega obrtnika in utrjenega delavca, od izobraženca, ki mu šolska modrost ni mogla ubiti spoštovanja do lastnega narodnega bivanja, do meščana, ki v mesto že vpeljuje narodnega duha in je okrasil svojo hišo in se tudi sam pridružil živemu narodu. Kadar pa se narod zbere v tako neštevilnih množicah, ima svoj lastno besedo, svoje dihanje, svoj glas, ki ne more priti od nikoder drugod kakor iz njega samega, kakor mu je dano. Organizacija more namreč voditi množice, po katerih ulicah naj gredo, skozi kateri vhod naj gredo v stadion, kdaj naj se začne premikati, ne more jim pa dati tistega glasu, ki je odmeval nad tisočimi glavami. To se s sporedom ne more določiti, to pride, kakor se je narod učil v prosvetnih domovih, kakor je slišal od svojih voditeljev od vrha do najbolj neznanega predavatelja, kakršno duševno hrano so mu njegovi pastirji dajali vsa zadnja leta v govorjeni in pisani besedi. In narod je, ko ga je prešinilo veselje nad lastno rastjo in lastnim valovanjem, v tem svojem razpoloženju izpregovoril svojo naravno besedo: Iz tisoč grl je bila na tisočkrat ponovljena beseda, da smatra Jugoslavijo za svojo državo, da ima tistega, ki je ves ta tabor vzel pod svoje pokroviteljstvo, za svojega vladarja, da ima svojega narodnega voditelja, kateremu je zaupal in naložil breme političnega

Diplomacija v vzhodni Evropi

Zanimivi glasovi tiska o tekmovanju med velesilami za gospodarsko vodstvo v južnovzhodni Evropi

V našem listu sedaj že dalje časa s priobčevanjem člankov in brzojavnih vesti opozarjamo bralce na zelo širokopotezno diplomatsko delo, ki ga velesile pripravljajo in delno že izvajajo na evropskem vzhodu, posebno pa na Balkanu. Iz teh vesti je treba razbrati, da se je po priključitvi Avstrije k Nemčiji Anglija odločila, da dogovorno in skupno s Francijo zgradi na jugovzhodu Evrope (in na vzhodu sploh, ako vračunamo Poljsko in baltske države) močno v gospodarskem pogledu odporno skupino držav, ki bodo lahko vzdržale vsak pritisk gospodarskega in političnega značaja, ki bi morda mogel priti od strani nove Nemčije, ki gleda proti vzhodu zato, da bi od tamkaj dobila živež in surovine in da bi tamkaj odlagala svoje industrijske izdelke. Angleška in francoska politika prihaja do izraza v načrtnem gospodarskem prodiranju teh držav s posojili in ugodnimi trgovinskimi pogodbami. Razume se, da nemška gospodarska politika na to angleško, v nekem oziru obkoljevalno politiko, odgovarja s protipotezami. V naslednjem objavljamo zopet nekaj takšnih poročil, ki smo jih nabrali po nemških, angleških in švicarskih listih in ki položaj popolnoma pojasnjujejo.

Frankfurter Zeitung:

„Gospodarska ofenziva Francije“

Frankfurt, 6. jul. TG. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Pariza, da je imel francoski ministri predsednik Daladier v ministrskem svetu dahjši posvet v trgovskih odnosih med Francijo in vzhodnoevropskimi državami, predvsem onimi na jugovzhodu Evrope. Francoska vlada želi trgovino s temi državami poživiti in pripravila v ta namen pravo pravico gospodarsko ofenzivo po načrtih, ki jih je izdelal zun. minister Bonnet za ta predel Evrope. Ta gospodarska ofenziva bi vladi tudi notranjepolitično koristila, trdi »Frankfurter Zeitung«, ker je opozicija v parlamentu vladi že zelo ostro očitala, češ da Francija vzhodno Evropo vse preveč zanemarija in pušča Nemčiji, da tamkaj svoj vpliv razširja, odnosno, da ne stori ničesar, da bi napredovanje Nemčije zaustavila. Nemški list pristavlja, da je francoska gospodarska ofenziva sklenjena dogovorno z Anglijo, ki jo je od svoje strani že pričela in je na Balkanu dosegla znatne uspehe.

News Chronicle:

„Politična posojila Anglije“

London, 6. julija. TG. »News Chronicle« se mnogo bavi s prizadevanji angleške vlade, da bi pritegnila v svoje gospodarsko in politično območje južnovzhodne države ter s posojili, ki jih je pripravljena dati nekaterim balkanskim državam. List je mnenja, da so to »politična posojila«, a zaradi tega za Anglijo niso manj vredna. Anglija si ne dela nobenih utvar, tako piše list, glede gospodarskih koristi in dobičkov, ki jih bo imela na Balkanu. Njej je pa mnogo na tem ležeče, da s svojo pomočjo tem državam pomaga, da ne bi padle pod gospodarski in politični vpliv Nemčije. To da je vlada denarnim krogom, ki so dali denar za ta posojila na razpolago, čisto odkrito povedala, in denarni krogi so to popolnoma razumeli. List na koncu meni, da se »politična posojila« s stališča denarnega dobička v zgodovini sicer nikoli niso obnesla, toda trenutno je mednarodno-politični položaj, ko Nemčija gospodarsko pritiska proti jugovzhodu, takšen, da mora Anglija pristati na takšne žrtve, čeprav služijo samo političnim načrtom.

Wirtschaftsring:

„Neloyalno tekmovanje Anglije“

Berlin, 6. jul. TG. V Berlinu z velikim zanimanjem zasledujejo francosko in angleško gospodarsko politiko na Balkanu in na bližnjem vzhodu in nemški tisk skoraj vsak dan objavlja precej ostro napisane članke, v katerih obsoja to novo osvajalno politiko Anglije in Francije, ki da je neloyalna nasproti Nemčiji, ki tudi ima na tem prostoru življenjske interese. Posebno jasno pa je pisal o tem vprašanju »Wirtschaftsring«, ko je Francijo in Anglijo napadel zaradi nakupa grškega tobaka. »Nemčija ne bo smela več čakati. Morala se bo braniti. Predloži je brezdolno stala v ozadiju, ko je šlo za važno gospodarsko območje na Balkanu, posebno še v Grčiji, kjer je tobak najvažnejše gospodarstvo Grčije. Silno pomembna so tudi rudniška bogastva Grčije. Nemčija je brej vsakega odpora pustila, da so prešle v roke zapadnih velesil.« Tudi »Westdeutscher Beobachter« piše v podobnem smislu, ko zelo obsoja angleško namero, da organizira trajno gospodarsko razstavo svojega blaga v Bukarešti. Isti list tudi z močnim naglasom opozarja na to, da se Francija pripravlja, da v eni največjih balkanskih držav postavi veliko tovarno za papir, medtem ko je Anglija na tem, da v isti državi dobi zelo obsežne rudniške pravice. »Westdeutscher Beobachter« pravi dobesedno, »da je pravilica o nemškem političnem pritisku proti vzhodu nesramna laž, s katero hočejo samo preplasti balkanske države in jih pognati v naročje Francije in An-

vodstva, voditelja, ki ga je v Jugoslavijo pripeljal in ga učil ljubezni do nje vseh dvajset let; to je bila njegova beseda, ki jo je govoril sprevod, ki se je skoraj dve uri valil po ulicah, pa je beseda odmevala, kakor da na ulici ves čas stoji eden: slovenski narod. To je govoril poln stadion, ki je bil leta 1922 še največji v Evropi, glava pri glavi, pa je beseda odmevala, kakor da v nekdanji jami za mestne smeti stoji en slovenski narod, ki v vetriču robcov in plapolanju zastav domačemu in tujemu svetu in sebi v zadoščenje oznanja svoj »eredoc« Jugoslavijo.

Veliko je bilo videti na tem taboru, to pa se je slišalo. To je zaključna, enotna beseda tega tabora. Govoril jo je slovenski narod, narod kmetov, obrtnikov in delavcev in tistih meščanov, ki hočejo biti zgled in nosilci narodnega ponosa. To je govoril narod, strujen in enoten, organiziran v nepisnem duhu in pisanih pravilih, pod enotnim vodstvom, narod, ki je v Sloveniji en sam.

glije. Balkan sam da je skrajno zadovoljen z načinom, kako Nemčija pritiska proti vzhodu, češ da nemški pritisk ni imperialističnega, osvajalnega značaja, marveč ima samo namen, da poživi gospodarsko-trgovske odnose.

Neue Zürcher Zeitung:

„Tekma med skupinama Rim-Berlin in Pariz-London za vzhod“

Zürich, 6. julija. TG. Tukajšnja »Neue Zürcher Zeitung« objavlja pod naslovom »Diplomacija v vzhodni Evropi« zelo poučen dopis svojega budimpeštanskega poročevalca. Člankar skuša naslikati trenutno podobo velikih diplomatskih trenj med skupino Italija-Nemčija in skupino Francija-Anglija, ter pravi, da je danes Evropa podobna polju, nad katerim se križajo različni vetrovi. Zaveznici Italija in Nemčija skušata v polni medsebojni neodvisnosti utrditi vsaka svoje dosežene postojanke. Anglija na drugi strani pa si pešasi osvaja simpatije Poljske, Madžarske, Rumunije, Turčije, Grčije in drugih balkanskih držav. Iz zelo močnega, podprtano močnega zanimanja, ki ga je angleška vlada pokazala za obstoj Čehoslovaske, so se vse vzhodnoevropske države,

naučile, da bo odslej soodelovanje Anglije na evropskem vzhodu tvorilo poglavito vsebino političnih odnosov med velesilami. Potovanje rumunskega ministra Tataresca v London je imelo popoln uspeh, tako, da je v sredini avgusta že računajo z obiskom kralja Karola pri angleškem kralju. Takrat bodo govorili tudi o posojilih, in sicer po vzgledu turškega posojila, ki ga je Anglija dovolila. Tudi ostale balkanske države se bodo verjetno tega vzgleda poslužile. Prizadevanje Rumunije, da bi si pridobila angleško zaslonbo, ugodno in pritrilno razlagajo na Poljskem in v Jugoslaviji, katere zunanja politika je bila po nedavnem sestanku med Stojadinovičem in grofom Ciano še bolj okrepljena. Zelo značilno je tudi skrajno hitro imenovanje načelnika političnega oddelka v madžarskem zunanjem ministrstvu za novega poslanika v Belgradu, ker dokazuje, kako veliko važnost vidi madžarska vlada v sedanjem trenju velikih zunanje-političnih tokov, ki se križajo nad Evropo, vsi obrnjeni proti vzhodu.

Journal de Genève:

„Turčija priklenjena na francosko-angleško območje“

Ženeva, 6. julija. TG. Švicarski list »Journal de Genève« se na uvodnem mestu bavi s pomenom francosko-turške pogodbe in pravi, da se bodo politične posledice tega dela v kratkem pokazale. List pravi dobesedno: »Ako je Francija pristala na gotove žrtve, je to storila samo zaradi tega, ker je z njimi Turčijo priklenila v območje francosko-angleškega zavezanstva. Anglija je Turčiji posodila 16 milijonov funtov (4 milijarde din), Francija je sedaj od svoje strani pokazala požrtvovalen napor v istem pravcu. Francija in Anglija očividno mnogo cenita turškega zaveznika v vzhodnem Sredozemlju, zaveznika, ki je zanesljiv obenem in močan. Je to političen račun, ki je čisto naraven, razumljiv in zakonit, ako pomislimo na poskuse, ki jih dela Nemčija, da si na istem prostoru zagotovi svoj vpliv.«

Po španskih bojiščih

Teruel, 6. julija. AA. (Stefani.) Napredovanje nacionalističnih čet se nadaljuje v smeri gorovja Espadan južno od Castellona dela Plana. Vzdržati pot od Teruela do Cuence, kjer so v soboto že prebile rdečo fronto, narodne čete napredujejo in so zavzele vas Villet. Na tem odseku so nacionalistične čete v treh dneh prodirle za okroglo 20 km globoko. Drugi oddelek nacionalističnih čet je zasedel Buriano in njeno pristanišče ob Sredozemskem morju med Castellonom in Saguntom. Tretji oddelek koraka proti mestu Villavieja, ki se nahaja 20 km bolj severno od Sagunta. Na vseh bojišnih izvajajo nacionalisti močan pritisk, kajti poveljstvo se je odločilo, da pospeši napredovanje in s tem izvojuje spet kak nov pomembnejši uspeh.

Castellon, 6. julija. AA. (DNB) Nacionalistične čete so danes nadaljevale s svojimi napadi v širini 150 km. Na odseku pri Teruellu so čete generala Varele zavzele sovražnikove postojanke na obeh straneh poti od Teruela do Cuence. Zaradi

teh uspehov se v kratkem pričakuje padec Villavieja. Na odseku Puebla Valverde so nacionalisti napredovali do Havalambre. Čete generala Araud napredujejo v smeri proti reki Niles.

Glavni tajnik kominterne Dimitrov zaprt

Varšava, 6. julija. AA. (Havas.) Agencija Pat poroča, da je bil po vestih iz Moskve tamkaj prijet glavni tajnik Kominterne Bolgar Dimitrov. Dimitrov mora v ječo zaradi poloma sovjetske politike v Španiji, za katero je prevzel vodstvo v organizaciji pomoči. Pat pristavlja, da je ta vest že zelo verjetna zaradi tega, ker sta bila odstranjena že oba njegova pomočnika Tanjev in Popov. Če Dimitrov še ni bil odstavljen, pa je treba njegov odstop pričakovati v najkrajšem času. Značilno je, da se je Dimitrov pri nedavnih volitvah v vrhovni sovjetski svet potegoval za kandidaturo, vendar pa zaradi svojih neuspehov ni bil izvoljen.

Ostro razmerje med Francijo in Japonsko

Japonska grozi, da bo zasedbo otočja Paracelsus vrnila z zasedbo otoka Hajnan

Tokio, 6. jul. 5. Glasilo japonskega zunanjega ministrstva se bavi danes z zasedbo otočja Paracelsus po francoskih četah. V poročilu poudarja pisec, da so l. 1920 Francija, Velika Britanija in Japonska podpisale posebno pogodbo, po kateri se je to otočje priznalo v upravnem oziru h kitajskemu otoku Hajnan. Zaradi tega gre tukaj za kitajsko in ne za anamitsko otočje, kakor trdijo Francozi. Japonska tudi ne bo nikdar priznala zasedbe otočja in bo storila ukrepe, da francoski vojniki otočje zapustijo. Ves japonski tisk prinaša neprestano ostre članke o Franciji in trdi, da je Pariz končno vrgel krinko s sebe ter je sedaj japonski vladi povsem jasno, kako mora postopati. Nekateri jutranjiki trdijo, da bo japonska vlada zahtevala, da se otočje Paracelsus postavi v prejšnje stanje, torej da se morajo francoski vojniki umakniti. Če se to ne bi zgodilo, bodo Japonci v najkrajšem času zasedli otok Hajnan.

Silne priprave na obeh straneh za spopad pred mestom Hankau

Sanghaj, 6. jul. 6. Japonski generalni štab poroča, da so japonske vojske ladje v zadnjih 20 dneh napredovale na reki Jangce za celih 200 km vzdolž neprestanemu obstreljevanju, minam in ovirami, ki so jih Kitajci postavili. Japonsko brodevo prodira naglo dalje in se približuje Hankavu. Napredovanje ladij omogoča predvsem japonsko vojni letalstvo, ki neprestano bombardira kitajske baterije ter ruši jezove. Japonci pričakujejo najhujšega odpora kakih 50 km pred Hankavom, kjer se Kitajci pripravljajo na zadnjo borbo. Tu se bo bržkone razvila velika in odločilna bitka za Han-

kav, ker je maršal Čankajšek zbral veliko armado, katero je v glavnem umaknil iz poplavljenega področja Rumene reke, prepričan, da Japonci ne morejo več napredovati s severa zaradi poplavljenega ozemlja. Japonci trdijo, da bodo s padcem Hankava odrezane vse prometne zveze ter kitajske divizije, ki so se doslej upirale ob obalah reke Jangce, ne bodo mogle dobivati hrane in municije. Iz Nankinga poročajo, da pluje po reki Jangce veliko število novih in transportnih vojniških ladij, kar naj pomeni, da se Japonci zares pripravljajo za odločilno bitko pred Hankavom. Pri svojem prodiranju po reki Jangce je naletelo mnogo japonskih vojniških in transportnih ladij na mine. Ladije so se večinoma s posadkami vred potopile.

Mrtvih že za majhen narod

Japonci so danes sporočili, da so imeli doslej Kitajci v severni in srednji Kitajski 1.300.000 mrtvih vojakov. Kitajci tega ne tajijo, trdijo pa, da so Japonci istotam izgubili pol milijona vojakov ter je število mrtvih zanje bolj katastrofalno kakor pa za Kitajce. Japonci poročajo, da so doslej zasedli 1.248.000 kv. km kitajskega ozemlja. Nasproti temu trdijo Kitajci, da imajo praktično Japonci v rokah le del zemlje ob železniški progi, vse ostalo pa je še vedno pod kitajsko oblastjo in je tam tudi še kitajska vojska, ki prizadeva Japoncem hude izgube.

Zagrebska vremenska napoved. Nekoliko hladneje, morda lokalno poslabšanje vremena. Dunajska vremenska napoved. Manj oblačno, ponekod sončno, malo topleje, lahni vetrovi.

Zmagoslavna pot dr. Stojadinovića po Južni Srbiji

Velike slavnosti v dolini reke Treske ob blagoslovitvi nove električne centrale

Skoplje, 6. julija. AA. Blagoslovitev velike hidrocentrale na Treski, ki je bila danes dopoldne v navzočnosti predsednika vlade dr. Stojadinovića, predstavlja krono vseh slovesnosti, ki se jih je udeležil predsednik vlade v zadnjih dneh v Južni Srbiji. Ljudstvo iz Skoplja in vse Južne Srbije je prihitelo te dni pozdraviti dr. Stojadinovića ter mu izkazati svojo zvestobo, vdanost in hvalečnost za njegova velika dela. Danes je na Treski spregovoril narod, svojemu predsedniku besede, ki so polne iskrenosti in toplote. Dr. Stojadinović pa je dal izjave, ki so v resnici nekaj veličasten delovni program. To, kar se je danes videlo v dolini reke Treske, je v resnici simbol za vso državo, ki je danes v znaku velike prenovitve. Nepregledna pustinja v dolini reke Treske, ki je bila do danes človeški nogi skoraj nedostopna, ker človek ni bil v njej varen življenja in imovine, je zdaj spremenjena v veličasten izvir svetlobne energije. Prebivalstvo tega kraja je ponosno na to, da si je dr. Stojadinović izbral prav to starodavno Dušanovo mesto ob Vardaru, da v njem o priliki triletnice svoje vlade objavi veliki program, ki obsega celo vrsto konstruktivnih del.

Še pred prihodom na svečanosti blagoslovitve vodne električne centrale v Treski so dr. Stojadinoviću predstavili zastopnike trgovske in industrijske zbornice v Skoplju. Ti so ministrskega predsednika tudi povabili, naj se udeleži njihovega izrednega občnega zbora, ki je bil sklican na čast dr. Stojadinovićevega prihoda v Skopje.

Ob 10 dopoldne je prispel dr. Stojadinović v spremstvu bana vardarske banovine Marka Novakovića ter šefa kabineta v predsedništvu vlade dr. Jovana Markovića na svečano sejo Trgovske zbornice. Takoj po prihodu dr. Stojadinovića je visokega gosta pozdravil predsednik zbornice Zerajić ter mu zaželel priščno dobrodoščilo.

Zatem je spregovoril ministrski predsednik doktor Stojadinović, ki so ga navzočini znova vabno pozdravili. Zahvalil se je predsedniku zbornice za tople pozdrave ter mu izrazil svoje veliko zadovoljstvo, da je mogel sam priti k otvoritvi tega zasedanja industrijske trgovske zbornice. Naglasil je, da vedno budno pazi na gospodarski razvoj Južne Srbije.

Dr. Stojadinović je nato odšel s svojim spremstvom

v Muzej Južne Srbije, kjer si je ogledal vse njegove znamenitosti, nakar se je odpeljal z avtomobilom v sotesko reke Treske, ki je oddaljena kakih 18 km od mesta Skoplja. S predsednikom vlade so tja prispeli tudi ministri Dobrović Stošević, Svetovazar Stanković, Bogoljub Kujundžić, Dimitrij Magarašević in dr. Miha Krek, ban vardarske banovine Marko Novaković s svojim pomočnikom Nešićem in načelniki oddelkov. Svečano blagoslovitev nove hidrocentrale na Treski je izvršil ob navzočnosti ministrskega predsednika, nastalih ministrov ter drugih uglednih osebnosti skopljanski metropolit Josif ob asistenci arhierejskega namestnika Mihaila Pešića in šestih duhovnikov. Svečanosti posvetitve so prisostvovali škof Ivan Gnidovec, glavni rabin Nikola Lasko, predsednik ulema medžisa Hafiz Šefir Osman, predsednik vakufsko merifiške saborne odbora Kadrija Hali, narodni poslanec, predsednik judovske cerkvene občine dr. Auram Našim, zastopnik poveljnika armije, njegov pomočnik divizijski general Svetolik Miladinović, poveljnik vsega orožništva divizijski general Jovan Naumović, načelnik štaba general Uroš Pasačević, general Bogdan Jevtić, ves konzularni zbor v Skoplju, zastopniki uradov, župani, predstavniški organizacij in mnogi odlični zastopniki gospodarskega in trgovskega življenja iz vse Južne Srbije.

O priliki blagoslovitve nove hidrocentrale na Treski je imel skopljanski metropolit Josif tudi krajši govor.

Po govoru metropolita Josifa, ki so ga navzočini večkrat prekinili z navdušenimi vzkliki, je predsednik vlade dr. Stojadinović spustil v pogon stroje, ki bodo odslej stalno dajali električno energijo Južni Srbiji. Za tem je predsednik vlade v spremstvu metropolita Josifa in drugih predstavnikov civilnih in vojaških oblasti peš odšel k samostanu sv. Andreja, kjer si je ogledal freske ter dela za zgraditev novih poslopj. Kakor že v Gračnici, tako je zdaj dr. Stojadinović poklonil tudi temu samostanu veliko darilo. Za tem je ministrski predsednik šel nazaj k reki Treski, k novo zgrajeni hidrocentrali, kjer je skopljanska občina priredila slavnostno kosilo za nad 600 povabljenih uglednih osebnosti.

S kongresa profesorjev

Subotica, 6. julija. m. Včeraj popoldne in danes dopoldne je kongres jugoslovanskih profesorjskih društev nadaljeval svoje delo. O poročilu delovanja upravnega odbora v pretekli poslovnici dobi se je razvila daljša razprava, v katero je poseglo več govornikov, med njimi tudi profesorja Urankar in Grafenauer iz Ljubljane. Prof. Urankar se je v svojih izjavah janzemal za ustanovitev gimnazij v Brezicah in Dravogradu.

Pri volitvah novega odbora je kandidacijski odbor predložil samo eno listo ter je bil izvoljen za predsednika Jugoslov. profesorjskega društva z veliko večino glasov dr. Danilo Medaković, ravnatelj 4. deske gimnazije v Zagrebu. Pri volitvah novega odbora je v dvorani prislo do večjega prerekanja. Skupina profesorjev, ki ni odobraval predložene liste z dr. Medakovićem na čelu, je kandidirala za predsednika dr. Markovića, profesorja iz Belgrade. Na čast profesorjem je subotička občina priredila snoči slavnostno večerjo.

Na današnjem zasedanju pa je kongres sprejel resolucijo, v kateri profesorji med drugim naprošajo merodajne činitele, da naj se čimprej izdela zakon o srednjih strokovnih šolah. Nadalje zahtevajo profesorji stalnost in da se na novo razvrste profesorji po skupinah in po številu let, da se priznajo službena leta za napredovanje vsem onim profesorjem, asistentom in veroučiteljem, ki so bili odpušteni ali pa upokojeni leta 1932, da se profesorjem zniža število let za polno pokojnino od 35 na 30 let in da se uredi redno njihovo napredovanje do 3. skup. 2. stopnje. Prosvetnega in trgovskega ministra pa naproša kongres, naj preskrbita potrebne kredite za nova šolska poslopja. Končno profesorji v svoji resoluciji zahtevajo, naj se čimprej izda nov učni načrt in program za gimnazije, da se razveljavi določba v finančnem zakonu o suplentnih volonterjih, da se poročene profesorice v prejemkih izenačijo z neporočenimi in da se odpro nove šole v vseh krajih, kjer to posebno zahtevajo državni in narodni interesi. Glede novih imenovanj in premostitev profesorjev naprošajo profesorji prosvetnega ministra, da jih vsako leto izvede najkasneje do 5. avgusta. Na kongresu so zbrani profesorji izrekli tudi priznanje sedanjemu ministru za veliko naklonjenost in razumevanje vseh teženj profesorjskega stanu.

Litvinova žena v Sibiriji

Stockholm, 6. julija. AA. (Stefani) Neki švedski diplomat, ki je bil tri leta v službi v Moskvi, je dal danes zastopnikom tiska sledečo izjavo, v kateri je govoril o položaju Litvinove žene, ki živi v Svetlovsku v Sibiriji. Kakor znano, je Litvinova žena po rodu Angležinja ter je pred nedavnim časom vrnila svojo člansko izkaznico Stalinu s spremnim pismom, v katerem je med drugim napisala, da neha biti komunistka, ker se ji gnusijo zločini, katere je izvršil šef GPU Jevžov. Diplomata je dejal, da je Stalin takoj zahteval od Litvinove, naj se loči od svoje žene, ki so jo oblasti takoj odpredale v Sibirijo, kjer se zdaj preživlja s poučevanjem angleščine. Končno je ta diplomat dejal, da je Litvinov nedavno obiskal svojo ženo in jo prosil, naj javno priklči svoje pismo, toda žena je to prošnjo odklonila.

Albanski kralj odhaja v ČSR

Praga, 6. julija. AA. (ČTK) Po vesteh iz Pijestanov bo albanski kralj Zogu v kratkem prišel na lov na Slovaško. Kakor je že znano, je kralj Zogu kupil svoji ženi Geraldini kot ženitven dar lovski gradič Kovarčič blizu Topolčane. Gradič so že renovirali in ga opremili z vsem modernim razkošjem. Kraljevska dvojica bo imela svoje apartmane tudi v nekem prvovrznem hotelu v Pijestanah.

Mussolini bo obiskal Trst

Rim, 6. julija. Vodka italijanske vlade Mussolini je 5. t. m. v palači Venezia sprejel tržaškega prefekta, kateremu je sporočil, da bo meseca septembra obiskal Trst.

Zdravniška potrdila za državne uslužbence

Belgrad, 6. julija. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je izdal pojasnilo k navodilom za izdajanje zdravniških potrdil državnim uslužbencom po zakonu o uradnih. Po tem navodilu se mora po 15 dnevu bolezenskega dopusta državnega uslužbenca odrediti zdravniška komisija, ki naj izda odlok o potrebi nadaljnjega zdravljenja. Glede bolnikov, ki leže v bolnišnici več kot 15 dni, pa pravilo ta navodila, da ni treba zanje posebne zdravniške komisije, temveč zadostuje poročilo šefa tistega oddelka bolnišnice, kjer državni uslužbenec leži. Po zakonskih predpisih o delu bolnišnic je omogočeno zdravljenje samo osebam, ki jim je bolniško zdravljenje zares potrebno. Bolnišnica je odgovorna za pravilno in metodično zdravljenje svojega bolnika, ter zaradi tega ni potrebno posebno mišljenje zdravniške komisije. Šele potem, ko je bolnik odpuščen po navodilih splošne uredbe, pa tudi pozneje še ni sposoben za službo, se mora odrediti zdravniška komisija, ki ugotovi, če je uradniku potreben še nadaljnji bolezenski dopust.

Umor na Bledu

Bled, 6. julija. Po dolgih letih se je na Bledu zgodil strašen umor, ki je bil storjen zaradi pijanstva. Na Bledu je zaposlenih več delavcev pri izsuševalnih napravah. Snoči sta delavca Hafner Jožef iz Medvoda, star 51 let, in Posej Rudolf iz Tržiča, star 27 let, hodila zvečer dobro razpeložena okrog iz gostilne v gostilno. Ves čas sta se dobro razumela. Ob pol treh zjutraj sta šla spat na skedenj. Tu sta se začela prepirati in je Posej kar naenkrat sunil Hafnerja z nožem v vrat tik za ušesom. Udarce je bil smrtonosen, ker je Hafnerju prerazal žilo in prišel globoko v sapnik, tako da se je Hafner zadušil in izkrmavel. Posej je šel nato na orožniško postajo, kjer se je sam javil, priznal svoj zločin in dejal, da sam ne ve, zakaj je storil to dejanje ter da je bil pijan. Danes so mrtveca obducirali, jutri pa bo pogreb umorjenega Hafnerja.

V sodni pisarni aretiran razbojnik

Maribor, 6. julija. Pri Sv. Lenartu v Slov. gorah se je pripetil zanimiv primer, ki je gotovo edinstven. Drznega razbojnika Pavla Kranjca, ki so ga iskali že več tednov zaradi roparskega napada na posestnico Marijo Mulec v Zimici, so aretirali v sami sodni pisarni. Na okrajno sodišče je prišel mlajši mož, ves mršav in neobrit ter je zahteval, da mu izplačajo zaradi polnoletnosti dedni delež, ki je znašal samo 75 din. Izkazal se je s knjižico okrajne hranilnice, ki se je glasila na ime Pavla Kranjca. Slučajno pa se je takrat mudil v pisarni sodni izvrševalni organ Ivan Brumen, ki se je pri imenu Kranje takoj spomnil na iskanega razbojnika, katerega orožniki zamaž zadledujo. Možki, ki je bil v pisarni, se mu je zdel zelo sumljiv, pa je na skrivaj odšel po orožnike. Ti so naglo prišli, obkolili sodišče in Kranjca aretirali. Skraja je sicer tajil, končno pa se je podal pod silnimi dokazi in vse priznal.

Belgrad, 6. julija. m. Z odlokom finančnega ministra je postavljen v 9. skupino uradniški pripravnik Jaroslav Pomežnik pri podružnici Poštne hranilnice v Ljubljani.

Minister Cvetković med našimi izseljenci v Porurju

povsod navdušeno sprejet

Düsseldorf, 3. julija. Danes v nedeljo, 3. julija, je bil za naše izseljence v Nemčiji praznik in zgodovinski dan. Prvič, odkar obstoja Jugoslavija, se je zgodilo, da je prišel mednje minister za socialno politiko, da je prinesel pozdrave iz domovine, da sam vidi, kako žive naši izseljenci v tujini, da sam sliši njihove želje in da se prepriča na mestu o njihovih potrebah. G. minister Cvetković je prvi jugoslovanski minister za socialno politiko, ki je našel toliko razumevanja za naše izseljence in je odšel sam mednje. Iz vseh krajev naše velike kolonije v Nemčiji so prihiteli naši možje in fantje, žene in dekleta ter naši otročki s svojimi družinskimi zastavami in praznični obleki in rudarskih uniformah. V ogromni dvorani v mestu Buer pri Gladbecku so se zbrali in jo napolnili do zadnjega kotička. Mogočen slovenski »Živio« je zadonel od vseh strani, ko se je g. minister s svojim spremstvom prikazal pred vhom v dvorani. Nad 30 društvenih zastav se je v pozdrav nagnilo nad njegovo glavo, slovenska dekleta in mladina pa je ministra obsula z nageljni. V dvorani so se razlegali vzkliki: »Živio naš minister Cvetković«, mladina pa je ministra pozdravljala z mahanjem robcov. Navdušenje naših izseljencev je bilo toliko in tako prirčno, da je g. minister vidno ginjen stopal od skupine do skupine, se rokoval z ljudmi in mladino ter se zahvaljeval na vse strani za pozdrave.

G. ministra je najprej pozdravil s krasnim nagovorom g. Lindić, predsednik Zveze jugoslovanskih narodnih katoliških društev v Nemčiji. Pozdravil ga je najprej v imenu svoje zveze, nato pa tudi v imenu jugoslovanskih nacionalnih društev v Nemčiji. Ministru je izrekel najpriršnejšo dobrodoščilo ter ga naprosil, naj še nadalje izkazuje svojo naklonjenost izseljencem. Naprosil ga je tudi, naj odnese njihove pozdrave domovini, kateri bodo ostali vedno zvesti. Med govorom g. Lindića je prišlo do burnih ovacij in vzklikov Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu. Navdušeni vzkliki in »Živio« kliči so se ponavljali tudi pri imenih predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Stojadinovića in posebno pri imenu voditelja Slovencev g. ministra dr. Korošca. G. Lindić je končal svoj govor s prošnjo, naj domovina ne pozabi svoje krvi v tujini, ker tudi oni morejo pričakovati pomoči samo od nje, kateri se bodo vedno odzvali, kadar jih bo potrebovala. Naši otroci so nato deklamirali v pozdrav g. ministru več pesmi, pevski zbor društva sv. Barbare iz Gladbecka je pa dovršeno zapel več slovenskih pesmi.

Očividno ginjen nad tako priršrenim sprejemom, kakršnega ni mogel pričakovati, je g. minister Cvetković izročil vsem našim izseljencem pozdrave domovine, posebej pa še pozdrave predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Stojadinovića in notranjega ministra dr. Korošca. V daljšem govoru je nato minister obrtjal delo sedanje kraljevske vlade, zlasti na socialnem polju. Izseljence je pozical k složenemu delu in jim naročil, naj spoštujejo vero, jezik in domovino svojih očetov.

Nov drobiž dobimo

Belgrad, 6. julija. m. »Jugoslovanski Kurir« poroča, da je že vse pripravljeno za kovanje novega kovinskega denarja. Najprej bo država pričela kovati kovanice po 10 din, ki bodo iz čistega nikla. Po določilih zakona o kovanem denarju se bo skovalo 20 milijonov komadov v skupni vrednosti 200 milijonov din. Potrebna količina nikla se bo uvozila iz inozemstva. Za drobiž po 2, 1, 0,50, 0,25 in 0,10 din, ki bodo iz aluminijanskega bronca, ima država dovolj potrebne materiale doma, in sicer baker v Boru, aluminij pa v Lozovcu. Srebrni kovanci po 20 in 50 din bodo skovani iz legure, ki bo vsebovala 75% srebra in 25% bakra.

Skrivnostna smrt obmejnega stražnika

Celje, 6. julija. Smrt graničarja Dimitrijevića, ki so ga našli 2. junija blizu Teharja ob železniški progi v Jarku na zunanji strani desnega tira ležati mrtvega, postaja iz dneva v dan bolj skrivnostna. Že v prvem našem poročilu smo poudarili možnost, da je neerečnega Dimitrijevića podrl na progi vlak, ali pa da je bežal pred fanti, ki so ga preganjali proti progi, in tekel proti škarpri ter omahnil 2 m globoko ter se ubil. Dosedanja preiskava pa še ni nič natančnega ugotovila. Zdravniki, ki so izvršili obdukcijo trupla, so ugotovili, da je imel Dimitrijević razbito lobanjo zaradi močnega udara ali padca na desnem zatilniku in zaglavlci s posledico hematona v desnih malih možganih in v hrbtničnem kanalu, zaradi česar je Dimitrijević nezavesten obležal v z vodo napolnjenem jarku in se v vodi zadušil. Še istega dne so začeli po Teharju in Celju širiti vesti, da so graničarja do smrti pretepli Zupančevi fantje iz Teharja. Orožništvo je kmalu tri brate Zupančeve aretiralo, z njimi pa tudi delavca Romiha Antona in Jančiča Stefana, ki st bila ta večer v njihovi družbi. Vseh pet so izročili okrožnemu sodišču v Celju. Fantje tajijo uboj in preiskava o vzroku smrti Dimitrijevića vodi do vedno večjih težav. Romih je sicer priznal, da so Zupančevi preganjali Dimitrijevića, ki je hodil za dekletom v Teharju, da so tekli za njim, zanika pa, da bi graničarja dejansko napadli in ubili. Obloženje pa zelo obremenjuje njihova izjava na teharskem mostu, kjer so se izrazili, da so nagnali graničarja proti tisti škarpri, kjer se je pred leti ubil nekdo iz Čreta. Značilne in zelo važne so tudi izpovedbe posameznikov, ki so prvi videli truplo Dimitrijevića, ko je ležalo na zunanji strani desnega tira. Lokomotiva, ki je, kakor je bilo ugotovljeno, vozila na drugem tiru, je bila namreč okrvavljena, kar torej ne izključuje možnosti, da je podrla na tla Dimitrijevića. Kako je prišel graničar v jarek in se zadušil, si različno razlagajo. Možno je, da ga je zadela lokomotiva in ga sunila v jarek, da je omahnil in obležal ter se zaradi hudega udara onesvestil in se zadušil v vodi. Trava ob železniški progi ni bila pomandrana in ni bilo videti, da bi se na tem mestu kdo pretepal. Sodišče bo imelo težko delo, ker je za obtožence mnogo obremenilnega, pa tudi mnogo razbremenilnega materiala. — Za razpravo vlada veliko zanimanje.

Lj. Davidović pričakuje dr. Mačka v Belgrad

Belgrad, 6. julija. m. V zvezi s prihodom dr. Mačka v Belgrad so se včeraj na stanovanju Miše Trilunovića zopet zbrali predstavniki tako zvane srbijanske opozicije. Po sestanku je vodja bivših demokratov Ljuba Davidović s Milanom Grodom odpotoval na zdravljenje v Vrnjačko Banjo, kjer bo ostal najbrž 20 dni. Na poti v Vrnjačko Banjo se je Davidović ustavil tudi v Kragujevcu in je svojim somišljenikom podal nekatera pojasnila v zvezi s prihodom dr. Mačka v Belgrad. Med drugim je dejal, da bo ob tej priliki v Belgradu konferenca najuglednejših opozicionalcev. Po tej konferenci pa bo v Zagrebu shod opozicionalcev, na katerem bodo govorili tudi predstavniki srbijanske opozicije, pozneje pa bo v Kragujevcu drug shod, na katerem bo po izjavi Davidovića govoril tudi dr. Maček.

Zahteve Hrvatov

List »Dubrovnik« piše o nekem shodu bivše HSS in o govoru poslanca dr. Šuteja in pravi, da je dr. Šutej tudi dejal: »Mi ne zahtevamo nekaj, do česar bi ne imeli pravice, ampak samo to, kar nam ukazujejo naravni zakoni: Svobodno Hrvatsko v mejah te države.« »Dubrovnik« hvali te besede in pravi, da bi na ta način mogli priti veliko bolj naprej kakor pa z deklaracijami raznih demagofov, ki zasleplijo ljudstvo. »Nezavisnost«, ki je vedno ostrejša proti »hrvatskemu političnemu vodstvu«, pa dr. Šuteju odreja pravico, da bi govoril v imenu Hrvatov.

Nova palača DHB v Novem Sadu

V natečaju, ki je bil razpisan za načrte za novo palačo Državne hipotekarne banke v Novem Sadu, sta prvo nagrado dobila belgrajska arhitekta Bogdan Ignjatović in Tiča Ivanović. Nagradi znašata 25.000 din.

Nesreča v češkoslovaškem rudniku

Praga, 5. jul. AA. (ČTK.) V rudniku Radvanice blizu Moravske Ostrave je včeraj zjutraj nastal v globini 50 m močan potres, ki je zrušil več sten in podpornikov. Pokopal je osem rudarjev, od katerih so jih pet izveleli hudo ranjenih, ob 18 pa še tri rudarje. Reševalci na vso moč hite z odkopavanjem ruševin.

Poljska zunanja politika

Varšava, 6. julija. AA. (Pat.) List »Gazeta Polska« posveča zelo obširen članek poljski zunanji politiki. V članku se obravnava načela, na katerih je minister Beck zasnoval poljsko zunanjo politiko. List ugotavlja, da vsi dobromamerni tuji sedaj dobro poznajo to politiko v nastrotju z onim, kar se je dogajalo prva leta po restavraciji poljske države. Predvsem je poljska politika neodvisna in ni v službi nobenih tujih interesov. Ona služi izključno samo poljskemu narodu, ki mora postati velik. List pravi dalje, da se Poljska ne veže na nobeno mednarodno ideologijo, niti se ne usmerja po svojih simpatijah ali antipatijah do katerega koli političnega režima. Poljska se ne želi vplesti v katerikoli evropski blok. Poljska ima na severu Baltičsko morje, a na jugu se naslanja na Karpate. Zunanja politika Poljske je do skrajnosti miroljubna. Ker smatra sedanje stanje svojih mej kot najmanj, kar ji pripada, zato odklanja in bo zmerom odklanjala vsako zamisel o zmanjšanju njenega ozemlja in njenih mednarodnih pravic. List pravi dalje: Če bi bila Poljska prisiljena stopiti v vojno, potem se bo borila za novo evropsko preureditev, ki naj bi se izpeljala na osnovi pravice vseh narodov, da sami odločajo o svoji usodi. Prav tako bo Poljska vedno izpolnjevala vse svoje mednarodne obveze. Vse poljsko javno mnenje, tako končuje list, odobrava politiko ministra Becka enodušno brez ozira na notranjo politiko.

Mednarodni kartel jeklarn

Baden-Baden, 6. julija. AA. (Reuter) Sporazum mednarodnega kartela tvornice jekla je podalšan za tri leta. Sporazum so razširili tako, da bodo mogle k njemu pristopiti tudi tiste države, ki sedaj še niso v kartelu. Kakor se izve, so poslali tistim državam, ki proizvajajo jeklo, a še niso stopile v kartel, poziv, naj vstopijo v kartel.

Požar v Pragi

Praga, 6. julija. AA. (ČTK.) Včeraj popoldne je izbruhnil ogenj v železni trdnjavi v Peštinu (poleg Hradčanov). Do ognja je prišlo zaradi kratkega stika. Okrog 100 obiskovalcev je takoj zapustilo trdnjavo, nakar so požar zelo naglo pogasili. Nesreče ni bilo nobene.

Nj. Vel. kraljica Marija na Bledu

Bled, 6. julija. AA. Nj. Vel. kraljica Marija je danes ob 10.30 s svojim spremstvom dopotovala na Bled. Nj. Vel. kraljica Marija sta v Kranju pričakala Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in kneginja Olga. Na Bledu pa je Nj. Vel. kraljico sprejel Nj. Vel. kralj Peter II. v spremstvu ministra dvora Milana Antiča in dežurnega pribočnika generala Dekaneve.

Ljubljana, 6. julija. Davi ob 9.08 je prispela z dvornim vlakom v Ljubljano Nj. Vel. kraljica Marija. Kraljica je pripotovala z Mitočera v Dalmaciji, kjer je bila dalj časa na oddihu. Danes pa je potovala na Bled, v grad »Suvobore«. Na ljubljanskem glavnem kolodvoru ni bilo uradnega sprejema, ter sta bila izmed predstavnikov navzoča policijski upravnik g. dr. Lovro Hacin in poveljnik orožništva g. polkovnik Alojzij Barle poleg

več drugih višjih policijskih uradnikov in nastavlencev. Kraljica je sedela pri oknu salonskega voza v družbi z neko dvorno damo. Nj. Vel. kraljico v Sloveniji kar najpogosteje pozdravljamo ter ji želimo prijetno bivanje v naši sredi!

Kranj, 6. julija. Danes dopoldne ob 9.45 je privozil na kranjsko postajo dvorni vlak, v katerem se je vozila Nj. Vel. kraljica Marija. Istočasno sta se pripeljala z avtomobilom iz dvorca Brdo Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in njegova soproga Nj. kr. Vis. kneginja Olga, ki sta stopila v vagon in pozdravila kraljico Marijo. V vlakcu sta se mudila nekaj minut, nakar sta odšla iz vlaka, kateri je takoj odpeljal proti Bledu. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle se je s svojo go. soprogo nato vrnil na Brdo.

Kongres profesorjev v Subotici

Prvi dan kongresa

Subotica, 5. julija. Že v nedeljo, 3. julija, so začeli prihajati prvi udeleženci. V ponedeljek so že dospeli delegati vseh sekcij. Ta dan je bil odrejen za sejo glavnih urav. Ostali udeleženci smo imeli priliko ogledati si mesto, ki je napravilo na nas najljepši vtis.

Seja Glavne uprave

Je trajala celo dopoldne in celo popoldne pozno v noč. Od ljubljanskih delegatov sta bila navzoča predsednik Grafenauer in dr. Ilc. Na seji so razpravljali o pripravah za kongres in vseh aktualnih vprašanjih, ki naj pridejo na dnevni red. Sekcijski predstavniki so dali svoja poročila. Ljubljanska delegata Grafenauer in dr. Ilc sta v svojem poročilu predvsem poudarjala potrebo, da se društvo še vnaprej zavzema predvsem za redno napredovanje, za pravočasni razpored profesorjev, za honoriranje učiteljskih praktičnih izpitov, za honoriranje tajnikov pri privatnih in dopolnilnih izpitih, za napredovanje v III-2 skupino po 26 službenih letih, za vstetje let bivšim reducirancem, za pravilno rešitev vprašanja predmetnih učiteljev, za honoriranje ekskurzij in za otvoritev novih gimnazij v Dravogradu in Brežicah. Sprejet je bil tudi nujen predlog, da se na velikih zavodih postavijo stalni tajniki. Sklenjeno je bilo dalje, da glavna uprava, okrnjena z upokojitvijo predsednika in s kocko izpadlih članov, da kongresu na razpolago svoje mandate, tako da bi kongres izvolil popolnoma novo glavno upravo.

Slavnostno zborovanje

Danes je bil ob 8 slavnostno odprt kongres v prostorih mestnega magistrata. Podpredsednik glavne uprave g. Rajica Marinkovič odpravlja vse navzoče, posebej pa še zastopnika Nj. Vel. kralja, zastopnika prosvetnega ministra in ministra trgovine in industrije, g. predsednika subotiske mestne občine, zastopnika subotiskega škofa, zastopnika učiteljskega društva in Društva meščansko-šolskih učiteljev. Po pozdravnih besedah je podpredsednik kot uvod v kongres poudarjal nacionalni in kulturni pomen Vojvodine v preteklosti in v upanju, da bo Vojvodina tudi v bodoče zvesti čuvaj naših narodnih in državnih koristi na tem severnem delu države, da s tem v polni meri izpolni svojo zgodovinsko nalogo. — Nato je kongres izvolil svoje predsedništvo in sicer: za predsednika g. prof. dr. Milana Petroviča iz Novega Sada, za podpredsednika gospo Tatjano Čirič iz Novega Sada in g. prof. Tismana Pavla iz Subotice, za tajnike g. prof. Pavla Urankarja iz Ljubljane, g. Milenka Stojanoviča iz Zemuna in dr. Od ljubljanske sekcije so bili še izvoljeni: g. Fr. Grafenauer v kandidacijski odbor, g. dr. Fr. Novak v verificacijski odbor, g. dr. Ilc v odbor za resolucije, g. Boris Rupnik v odbor za prošnje in pritožbe. — Kongres je nato poslal vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju, Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, g. prosvetnemu ministru in g. ministru trgovine in industrije. Z velikim navdušenjem je bil sprejet predlog, da se z letošnjega kongresa pošlje pozdravna brzojavka tudi združenju češkoslovaških profesorjev.

Nato je zastopnik prosvetnega ministra, njegov pomočnik G. Kovačević, pozdravil kongres in mu želel uspešno delo. V daljšem govoru je izjavil, da so za uspešno delo v srednji šoli predvsem potrebna materialna sredstva. Pomanjkanje udobnih šolskih poslopij in prenapolnjenost učilnic je temeljna ovira za uspešno delo. Težava je tudi veliko siromaštvo učencev, ker današnje šolanje zahteva veliko

sredstev, nadalje pomanjkanje učil. In nazadnje: šola napreduje s profesorji in nazadnje s profesorji. Za profesorje je g. pomočnik kategorično izjavil, da je njihova izobrazba dobra, a njihova pedagoška metoda izobrazba za proforski poklic postaja iz dneva v dan boljša. Toda profesor mora biti gmotno osiguran in to je bistveni pogoj za njegovo uspešno delo. Vse to zahteva obilo denarnih sredstev, ki jih pa ni mogoče dobiti na enkrat in brez obzira na ekonomsko moč širših ljudskih plasti. Vlada g. dr. Milana Stojadinoviča si je postavila kot glavni cilj: izboljšanje narodnega gospodarstva in ekonomskega povzdiga širših narodnih slojev, skratka ostvareitev pravega narodnega blagostanja. Od tega ima in bo imela koristi tudi naša prosveta. Izboljšanje narodnega gospodarstva je omogočilo postavitev šolskih poslopij: v teku zadnjih treh let je bilo zgrajeno 13 modernih gimnazijskih poslopij, v delu jih je 7, a za 8 so že predvidena denarna sredstva, torej skupno 28 prostornih modernih gim-

Ogromna škoda po toči na Bizeljskem

Ljubljana, 6. julija. Na bansko upravo prihajajo iz raznih bizeljskih krajev poročila o ogromni, več milijonov znašajoči škodi, ki jo je povzročila silna vremenska katastrofa v nedeljo popoldne v krajih od Sevnice na levem bregu Save tja do Bizeljskega na južnovzhodnih obronkih Orliškega pogorja. Severnim krajem je toča prizanesla. Nevihta je pridrela od zapada iz ljubljanske smeri. Med silnim nalivom se je usula v pasu, dolgem do 50 km in širokem do 5 km nenavadno debela toča, ki je povsod vse klestila ter razbijala šipe in strešno opeko. O tej nedeljski nevihti smo že v torek poročali. Od Bizeljskega je krenil val nevihte čez grebene na občino Sv. Peter pod Sv. gorami in od tam čez Sotlo do Krapine in v hrvaško Zagorje.

Vsi ti kraji so letos kazali in napovedovali izredno lepo letino. Mnoga poročila poudarjajo, da ni bilo še kmalu pričakovati tako izredne letine. Vinogradi so obetali najboljše in vinogradniki so se z radostnim srcem veselili svojih vinogradov. Trte so se bujno razvijale. Mnogo je obetalo sadje. Po poljih so žita dozorevala. V nekaj minutah pa je bilo vse popolnoma uničeno. Kmetje obupujejo in je nujno potrebna hitra pomoč.

Toča, sicer prav redka, je začela padati že pri Sevnici. Od tod pa se je vedno bolj zgoščevala. Vsa naselja so močno prizadeta. Val nevihte se je valil od Sevnice čez Sromlje proti Pisceam tja do Bizeljskega. Že po sedanjih poročilih računajo, da znaša splošna škoda nad 15 milijonov dinarjev. Mnogi kraji so že lani trpeli po raznih umjah velikansko škodo. Trte so povsod popolnoma okleščene, sadno drevje štrli sedaj samo gole veje. Na poljih je vse pomandrano, kakor da bi šla čez nje silna armada. Žita so do tal pokončana, tudi ostali poljski pridelki so uničeni. Po občinah so začele že pregledovati škodo posebne cenilne ko-

— Po pogosti nosečnosti morejo žene z dnevno redno uporabo pol kozarca naravnih »Franz-Josefov« grenke vode, zavžite na tešče, z lahkoto doseči izprazne- nje črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josefova« voda je davno preizku- šena, najpogosteje priporočana in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Ciril Zebot:

Integralna bonifikacija v Italiji

(Dalje.)

Dela zemljiške melioracije pa so ona, ki se vrše v korist enega ali več zemljišč, neodvisno od splošnega bonifikacijskega načrta.⁵ b) Komprensorijev (zakonito razmejene terenske enote, določene za bonifikacijo) sta dve vrsti:

1. v prvo kategorijo spadajo oni, ki so izredne važnosti, posebno za namene kolonizacije, in zahtevajo v ta namen za prizadete lastnike zelo obremenljivo delo.

2. V drugo kategorijo spadajo vsi ostali komprensoriji.⁶ c) V pristojnosti države so naslednja dela, v kolikor so neobhodna v splošne namene bonifikacij:

1. pogozdovanje, očiščevanje zanemarjenih gozdov, regulacija vode, izravnavanje in utrditve gorskih pobočij za napravo gorskih travnikov, pašnikov in grmičastih nasadov, ter s hidravlično agrarno sistemizacijo;

2. bonifikacija jezer, mlak, močvirij, močvirnatih zemelj in sploh zemelj, kjer ni urejen odtok vode;

3. utrditve sipin in šajenje drevev proti viharjem;

4. oskrba pitne vode za kmečko prebivalstvo;

5. obrambne zgradbe proti škodi po vodi in naprave za agrarno izkoriščanje voda;

6. zgradba električnih transformatorjev in

električnih vodov za agrarno uporabo v vsem komprensoriju ali njega znatnem delu;

7. cestna, gradbena in druga sorodna dela, koristna vsemu komprensoriju ali njega znatnemu delu;

8. zlaganje agrarnih kosov, tudi če pripadajo različnim lastnikom, v prikladnejše zemljiške enote.

Vsa ostala dela, zakonito določena kot neobhodna za namene bonifikacije, so v pristojnosti lastnikov, ki so za njih izvedbo obvezani.⁷

d) Za vsak določen komprensorij se mora izdelati splošen bonifikacijski načrt, ki mora vsebovati načelni projekt del, ki so v pristojnosti države in osnovne smernice za sledečo agrarno preobnovo, v kolikor je potrebna za uresničenje ciljev bonifikacije in za omogočenje predvidljivih rezultatov gospodarske in druge narave.⁸

e) Finansiranje bonifikacij:

1. dela, navedena pod c) 1; ter sistemizacija ravninskih vod, kadar se vrše v komprensorijih, ki padejo v Julijsko Benečijo, Toskansko Maremo, v Lacij, v Južno Italijo in na otoke, gredo v celoti v breme države.

2. Za ostala dela, ki spadajo v pristojnost države, prispeva država 87,50%, ako padejo v zgoraj pod 1. naznačene predele; v ostalih predelih pa prispeva država 75% z modifikacijo, da se kvota države lahko poviša do 92% (Julijska Benečija itd.), oz. do 84% (ostale pokrajine), ako gre za komprensorije prve vrste (glej ad b/2).⁹

3. Ostali del stroškov bonifikacijskih

7 R. S. 13. februarja 1933, čl. 2.

8 O. cit., čl. 4.

9 O. cit., čl. 7.

nazijskih poslopij. — Vprašanje gmotnega izboljšanja proforskega položaja je vključeno v vprašanje potrebnega gmotnega izboljšanja uradnikov vseh strok. Ker ni možno samo za profesorje doseči kaj takega, se ministrstvo prizadeva, da bi profesorji vsaj pravočasno napredovali. Sedaj jih le malo od njih časa na napredovanje, ki bo sledilo v najkrajšem času. Zahteva proforskega društva, da se honorirajo privatni in dopolnilni izpiti, je bila ugodno rešena. Vprašanje honoriranja praktičnih učiteljskih izpitov bo regulirano na ta način, da se profesorji-izpraševalci osvobodijo rednega dela v šoli v času teh izpitov, a zato opravljajo to delo brezplačno, ker bi učitelji-kandidati le z velikimi žrtvami mogli plačati honorar. Nadalje je gospod pomočnik našteval druga aktualna vprašanja, ki so deloma že za profesorje ugodno rešena, deloma se dela na tem, da bodo čimprej urejena (izprememba učnih načrtov, novela k srednješolskemu zakonu, ocenjevanje profesorjev, strokovni inšpektorji, postavitve novih potrebnih profesorjev itd.). Novost za profesorje je pooblastilo letošnjega finančnega zakona, da more prosvetni minister postavljati suplente-volonterje. Namen tega je, da suplenti ne izgubijo stika za poklic, za katerega so se pripravljali in da si s postavitvijo za suplenta-volonterja pridobijo pravico pravočasno polagati proforski izpit. Število tedenskih obveznih ur znaša šest, ostale ure bi se jim honorirale kot honoriranim profesorjem. Vsa volonterska leta bi se vštela v redno službovanje, kar pomeni veliko prednost pred volonterji v drugih strokah državne uprave. Volonterstvo obstoji pri nas že v mnogih drugih resorih. V prosveti naj bi bila samo časasna mera. Ministrstvo bo izvajalo to vprašanje z vsemi potrebnimi obziri in skušnjami.

Nato je kongres pozdravil zastopnik ministra trgovine in industrije, zastopnik g. bana donavske banovine in predsednik mestne občine, ki je v imenu subotiskega meščanstva, predvsem Bunjevcev, ki jih je v mestu okoli 60.000, zaželel profesorjem dobrodoščilo in uspešno delo. Zastopnik učiteljskega društva je z obžalovanjem ugotovil, da se danes prosvetno delo in prosvetni delavci ne cenijo tako, kot bi bilo potrebno. Sledil je še pozdravni govor predstavnika meščansko-šolskih učiteljev.

Pred prehodom na dnevni red se je kongres spomnil v tem letu umrlih članov.

Samo v občini Sv. Peter pod Sv. gorami nad 2 milijona škode

misije. Tudi politične oblasti so ukrenile vse potrebno, da se hudo prizadetim krajem čimprej odpomore.

Iz Sv. Petra pod Sv. gorami, iz občine, ki je že lani po toči utrpela nad milijonsko škodo, poročajo, da cenijo samo v tej občini škodo nad 2 milijona dinarjev. Popolnoma je uničenih do 300 ha lepih vinogradov. Dozorevajoča žita so po toči

Seja preosnovanega mestnega sveta v Ptuj

Minister dr. Korošec častni občan mesta Ptuj

V ponedeljek, dne 4. t. m. ob 6 zvečer je bila po dolgem presledku dveh mesecev javna seja mestnega sveta. Po otvoritvi je župan dr. Remec prečital odlok banske uprave, s katerim so bili razrešeni svojega zvanja mestni svetniki dr. Sikst Fichtenau, Scharner Albert, Strachill Ivan, Kodella Viktor in insp. min. prosvete Alič Franc, na novo imenovani pa: notar Maležič Peter, prof. v pok. Kolarič Anton, tesarski mojster Vimer Lojze, pos. ur. dr. Zupančič Milan in železničar Frankovič Ivan. Nato je župan novo imenovane odbornike zaprisegel. Po prisegi je župan ob splošni pozornosti prečital pismeno ostavko še dveh nemških svetnikov Ivana Seudejteja in Hermana Kerscheta, ki poudarjata v skrajno užaljenem tonu, da hočeta deliti usodo z ostalimi razrešenimi nemškimi tovariši, češ da bi drugače izgubila zaupanje ptujskih Nemcev in da se nečeta izpostavljati nevarnosti, da bi jih zadela leta usoda kakor razrešene njih tovariše! V kratkih besedah je potem župan omenil znani incident od 20. aprila t. l., ko so nemški mladiči razobesili zastavo s kljukastim križem na prostijski stolp. Poudaril je, da je to dejanje globoko razburilo ves slovenski živelj v Ptuj, ki tega izzivanja ni mogel pač mirno prenesti na svojih tleh in v svoji državi, in da je oblast postopala proti krivcem strogo po zakonu. Oblast je storila vse, kar je bilo v njeni moči, da ni imel incident za prizadete in njihove simpatizerje hujših posledic in da se je ohranil v mestu mir in red. Gesta užaljenosti nemških zastopnikov ni na mestu in kaže popolno nerazumevanje dolž-

Vsako jutro - vsak večer:

zobna pasta

Chlorodont

spremenjena v stolčeno slamo. Vsi pridelki so izredno dobro kazali.

Po mnogih krajih je uničenih 80 do 100% raznih kultur in pridelkov.

Lani povodenj — letos toča

Škofjan pri Mokronogu, 5. julija. V nedeljo okrog 4 popoldne se je usula toča, ki je v dobrih petih minutah opravila svoje pogubonosno delo. Najbolj prizadeti so kraji v gornjem delu župnije: Velike Poljane, Klenovik, Zagrad, Hraestek, Zagradska gora, Telčice, Dole, Jelendol, Češenje, Znojile in Rogatice. Toča je oklestila vse vinograde in polja. Po nekaterih njivah se sploh ne pozna, kakšno žito je rastle. Lansko leto je našemu kmetu skoro ves pridelek uničila povodenj, da mora že vso pomlad kupovati žito, moko in sploh vse življenjske potrebščine in to tudi sicer trdni kmetje. Komaj je kmet čakal na letošnje žito, da si bo vsaj malo opomogel, sedaj je pa ves up v par trenutkih šel po vodi. Najbolj prizadete so Rogatice, ki si še niso opomogle in zacelile rano, ki jim jo je zadal strašen požar leta 1934, ki je uničil skoro celo vas.

Prosvetni tabor pri D. M. o Polju

V nedeljo, dne 17. julija

Zjutraj sprejem pri vlakih. Ob 8.30 sprejeli na telovadščici pri Prosvetnem domu, ob 9.30 pridiga, nato ev. maša, ki jo bo daroval naš bivši kaplan g. kanonik Mater Rihar, dekan v Kamniku, Ob 10.30 zborovanje.

Popoldne ob 3 javni nastop fantovskih odsekov in dekliških krožkov na novo urejenem letnem telovadščici. Nastopila bo tudi mednarodna vrsta. Vabimo vsa okoliška prosvetna društva, fantovske odseke in dekliške krožke, da se polnoštevilo udeležijo našega tabora. Zveze z vlaki so zelo ugodne. Avtobusna zveza Ljubljana (Krekov trg) — Dev. Mar. Polju.

nosti in pravic slehernega državljana. V nadaljnjem poročilu je župan dr. Remec omenil, da je ministrstvo financ potrdilo proračun za l. 1938-39, s katerim so dovoljene 50 odstotne občinske doklade. Obračun za leto 1935-36 je odobren in je glavna kontrola dala razrešnico računovodji Burgerju in županu kot naredbodajalcu. V toplih besedah se je spomnil umrlega zastopnika mesta v banskem svetu min. Ivana Vesenjaka in ravnatelja elektrarne ter bivšega predstojnika policijskega oddelka po prevratu Vilka Baeblerja, katerih spomin je svet počastil s trikratnim klicem Slava. — Nato so se izpolnili odseki z novo imenovanimi člani mestnega sveta.

Svetnik Anton Kolarič je nato v daljšem govoru poudaril zasluge voditelja Slovencev g. ministra dr. Antona Korošca, ki je v prvi vrsti z majniško deklaracijo ustvaril temelje za združanje Slovencev s Srbi in Hrvati. Dr. Korošec je kot oziroj rojak imel od zgodnje mladosti tesne stike s Ptujem, kjer je z odliko dovršil prve gimnazijske razrede in kot urednik Slov. Gospodarja v žarki luči pokazal težki boj Slovencev z Nemci in nemčurji, za kar ga je avstrijska justica tudi spravila pred poroto in mu napravila obštetno kazeno. Ob zaključku svojega govora je prof. Kolarič postavil nujni predlog, da mestni svet imenuje g. ministra dr. A. Korošca za častnega občana mesta Ptuj. Predlog je bil sprejet soglasno z burno dolgotrajno akklamacijo vseh mestnih svetnikov, katerim se je pridružila s spontanimi ovacijami tudi tesno zasedena galerija. Nato je župan sejo zaključil.

siji, podeljeni konzorciju lastnikov bonifikacijskih terenov.¹⁷

g) Izvrševanje del v pristojnosti lastnikov:

Za izvrševanje bonifikacijskih del, ki spadajo v pristojnost zemljiških lastnikov, skrb redno lastniki sami v okviru splošnega bonifikacijskega načrta.¹⁸

Vendar lahko lastniki poverijo izvrševanje teh del konzorciju, ki je k prevzemu zakonito obvezan.

Ako lastnik ne izplača vnaprej vseh potrebnih stroškov, lahko konzorcij ta dela izvršuje na osnovi kredita, katerega višina pa ne sme prekažati 60% vrednosti prizadetega zemljišča, preračunane z ozirom na efekte bonifikacije.¹⁹

h) Primeri razlastitve:

Ze v zakonu o integralni bonifikaciji z dne 13. februarja 1933 je vsebovano načelno določilo o razlastitvi onih lastnikov, ki ne izvrše svojih obveznosti v smislu bonifikacijskega načrta.²⁰

To določilo je dopolnil in razčlenil zakon o zajamčenju integralnosti bonifikacije,²¹ ki določa:

1. Konzorcij nadzira obvezane lastnike, da bonifikacijska dela, ki so v njihovi pristojnosti, vrše v smislu bonifikacijskega načrta in v za to določenem roku.²²

Kadar konzorcij smatra, da bi akcija lastnikov zaradi svoje počasnosti ali pretrganosti utegnila obremeniti ali pa zmanjšati namene bonifikacije, prevzame izvrševanje del namesto in na račun lastnikov konzorcij sam.

¹⁷ O. cit., čl. 13.

¹⁸ O. cit., čl. 4.

¹⁹ O. cit., čl. 41.

²⁰ O. cit., čl. 42.

²¹ Zakon decembra 1934.

²² Zakon 24. decembra 1934, čl. 2.

IX. LEVANTSKI-SEJEM BARI

6.—21. septembra 1938 — ITALIJA —

NAJPOMEMBNEJŠE TRŽIŠČE OZEMLJA
SREDOZEMSKEGA MORJA

vojašnica: Kralj. ital. poslanikstvo - BEOGRAD - Birčaninova 13

Ustanovno zasedanje slovenske izseljenske zbornice

Dne 11. julija 1938. bo I. ustanovno zasedanje Izseljenske zbornice ob 9 dopoldne v frančiškanski dvorani v Ljubljani s sledečim programom:

1. Priglasila delegatov.
2. Otvoritev zasedanja.
3. Pozdravni nagovori navzočih zastopnikov kr. vlade in banske uprave.
4. Ureditev zbornice: čitanje pravil, notranje poslovanje, članarina itd.
5. Dolžnosti domovine do izseljencev in izseljencev do domovine (govor min. g. dr. Kreka).
6. Razne važne zadeve našega izseljstva: sezonsko delavstvo, delavske konvencije, izseljenski dom v Ljubljani, izseljensko duhovništvo, izseljensko učiteljsko, izseljensko časopisje itd.
7. Resolucije referentov Izseljenske zbornice in njih sklepanje.
8. Slučajnosti.

Zasedanje zbornice bo poštastil s svojim obiskom voditelj Slovenec minister g. dr. Anton Korosec, ban dr. Marko Natlačen, škof dr. Gregorij Rožman, škof dr. Ivan Jožef Tomažič, župan dr. Jur. Adlešič, nadalje bodo prisostvovali zastopniki naših izseljencev iz vseh delov sveta, predvsem pa voditeljice Slovenske ženske zveze iz Severne Amerike in mnogi drugi odličniki. Vse priglašene članice: župnije, občine, prostovolne in druga društva toplo prosimo, da se tega zasedanja gotovo udeležijo, zakaj na tem zasedanju se bodo polagali temelji za novo, smotno in načrtno delo našega izseljstva. Obenem prosimo, da bi vsi, ki so že člani Izseljenske zbornice, prinesli s seboj poveljnice, katere jim je poslala te dni Rafaelova družba v Ljubljani. Vsi udeleženci zasedanja Izseljenske zbornice imajo polovično vožnjo. Udeleženci kupijo na odhodnih postajah čele enosmerne vozne karte do Ljubljane in železniške legitimacije obrazec K-13. Tako kupljene vozne karte veljajo za brezplačne povratek, če je na legitimaciji potrjeno prisostvovanje pri zasedanju zbornice. Vozna ugodnost velja v času od 9. do 16. julija t. l. pri vseh potniških in brzih vlakih.

Rafaelova družba in Izseljenska zbornica
v Ljubljani.

— Maturanti(nje) moškega učiteljskega v Ljubljani leta 1933 se zberemo v ponedeljek, 11. julija, ob 9. dopoldne v kmečki sobi pri Slamiču, da se pogovorimo o nadaljnji proslavi naše 15. letnice. Vsi in vse!

— 30 letnico mature proslave maturanti mariborske gimnazije iz leta 1908 v soboto, dne 9. julija, v Mariboru. Na predvečer, dne 8. julija po 20. bo neobvezen sestanek v kavarni »Astoria«. Dne 9. julija ob 8. bo obvezen sestanek v kavarni »Jadranci«, kjer se bodo podrobno spreda, ob 9. sv. maša za pokojne profesorje in tovariše, ob 10. obisk gimnazije, ob 12. skupen obed, po obedu izlet v bližnje okolice po medsebojnem dogovoru.

Suho podnebje za revmatike!

Vlažen zrak jako škoduje revmatikom. Na obilni sončni svetlobi se revmatizem takoj dobro počuti. V Pieštany-u, kopalnici za revmatične, ki leži v široki dolini reke Vaga, sije močno sonce 1978 ur na leto. Pieštany-ko sonce je za zdravljenje revmatizma, kišnja skoro toliko važno kot znamenite kopalje 6.° toplota. — Pojdite tudi vi letos v kopalnico

PIEŠTANY

(čehoslovaška) v dolini reke Vaga, kjer vlada mir. Hotel s pensioni: m. od Kč 50,-, z zdravnikom in blatinimi kopalji od Kč 85,- naprej. Informacije: Pieštany biro, Beograd, Maršala Piłsudskog 22

— »Materam« je naslov knjižice, ki jo je priredil dr. Justin. Izdala in založila Slov. krščanska ženska zveza. Cena 3 din. Plačljivo tudi v pisemskih znakih. Dobi se pri upravi Vigredi, Ljubljana, palača Vojne zavarovalnice.

— Kubična računica za deske (zagance), remelje, plohe, polmorale, morale, madirje itd. Sestavil Mirko Logar, 312 strani in stane vezana 45 din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Kako potrebna je bila te vrste kubična računica, pričajo mnoga povpraševanja in naročila. Lesni trgovci, posebno naši kmečki gospodarji, bodo našli v tej knjižici vse potrebne račune za prodajo ali nakup te vrste lesa. Tu najdemo že izračunane tabele za vse te vrste lesa v vsaki dolžini, debelini in širini. Treba je knjižico doobra pre-

Elektrarna sv. Andreja na Treski Začetek elektrifikacije vardarske banovine Gradbeni minister napoveduje nova velika dela

Skopje, 6. jul. AA. Ob blagoslovitvi elektrarne sv. Andreja na Treski pri Skoplju je imel gradbeni minister Stošović daljši govor, v katerem je dejal med drugim:

»Čast mi je v imenu kr. vlade pozdraviti svečano opravilo posvetitve hidrocentrale sv. Andreja in začetek njenega obratovanja. S tem dejanjem je bilo izvršeno eno najpomembnejših tehničnih del za napredek in blagostanje mesta Skoplja in vse južne Srbije. To je začetek elektrifikacije vardarske banovine, ki nudi poceni bogato vodno moč za izkoriščanje naravnih bogastev, za eksploatacijo rude, za izsuševanje prostranega zamočvirjenega ozemlja, ter za saniranje in melioracijo krajev ter za vzpostavitev kulturnih tal v teh krajih, da navedem samo nekaj imenovan, katerim bo ta obrat služil. Preteklo leto je predsednik vlade dr. Milan Stojadinović položil temeljni kamen za velik jez, ki naj bi vzdignil površino reke Treske ter omogočil večji padec vode na velikanske turbine električne centrale. Ta centrala je danes dovršena in je začela obratovati. Načrt zanje so naredili naši strokovnjaki, zgradila pa so jo naša podjetja z našimi delavci. Ta naprava je ponos naše tehnike, kajti takšnih konstrukcij pri vodopadih je na svetu še zelo malo, vsega komaj dve ali tri. Ta pokrajina, ki je bila prej tako težko dostopna, in je stal na njej le siromašen samostan sv. Andreja, je cela stoletja bila zatočišče našemu ljudstvu, ki si je v njem moglo rešiti golo življenje in srbsko ime. Danes pa se je ta pokrajina preoblevila v novo obleko. Iz prejšnjega zatočišča, polnega negotovosti in rizika, je Treska danes postala s to napravo in zaradi veličastnega jezera naša ponosna izletna točka, polna blagostanja in napredka.

V soboto je bila posvečena nova tovarna, ki naj služi gospodarskim in narodno-obrambnim potrebam. V nedeljo so bili položeni te-

melji sijajne zgradbe v Skoplju za zboljšanje naše države in samoupravne administracije. Ta dva dneva so bili posvečeni temelji še za novo poslopje, ki bo služilo šolski prosveti in nacionalni povzdigi šolske mladine. In zdaj je začela z obratom ta nova tehnična naprava, ki bo dajala električno luč ter bo postavljena v službo gospodarskih in zdravstvenih interesov našega naroda. Kljub temu, da so vsa ta dela pomembna, kakor so pomembna tudi vsa druga, ki so bila opravljena v zadnjih treh letih, vendar so le motna slika nasproti onim delom, pred katerimi stojimo in ki bodo opravljena v prihodnjih letih. Nameravamo zgraditi nove tovarne, začeti z novimi javnimi deli, graditi železniške proge in moderne ceste, urediti ter na novo zgraditi pristanišča, izsušiti močvirnato ozemlje, regulirati reke in hudaournike, položiti mostove, ki naj služijo sedanjemu in bodočemu rodu.

Nadaljevali bomo brez oddiha. To delo se bo v bodoče upravljalo pod suverenimi direktivami krone in volje našega naroda. Vlada dr. Stojadinovića upošteva in spoštuje samo ti dve volji, nihče pa se ne more ozirati na morebitne želje in voljo, ki bi jo izrazil kdo izven naših državnih meja. Imamo pred očmi naše lastne narodne interese ter se zato posvečujemo le delu za izpopolnitev naše gospodarske, kulturne, socialne in obrambne bodočnosti.

Iz izjave, ki jo je predvčeršnjim podal v Skoplju na banketu banovinske konference JRZ predsednik vlade dr. Stojadinović, nisem mogel razbrati, kdaj bodo volite. Dejal je, da imamo do teh volitev še celo leto dni časa. V vsakem primeru, pa naj bodo volite kadarkoli, sem pripravljen, da narod želi, da bi se mogel teh volitev udeležiti ter se pri njih izjaviti za ali proti politiki, kakršno je izvajal pretekla tri leta dr. Stojadinović. To ljudsko sodbo more vlada dr. Stojadinovića z vedrim čelom in s ponosom pričakovati.

Akademija v pozdrav Slovenski ženski zvezi iz Amerike

bo v soboto, 9. julija t. l. ob 8 zvečer v dvorani Serafinskega kolegija v Frančiškanski ulici.

1. Govor v pozdrav. P. Kazimir Zakrjšek, predsednik Rafaelove družbe. — 2. Fr. Prešeren. Zdravljica. Deklamacija. — 3. Dev: Vzdihi. Poje gđ. M. Anžič. — 4. D. Jenko: Tiha luna. Simbolična vaja. — 5. Schumann: Posvetitev. Poje gđ. Anžič M. — 6. E. Adam: Igraj, sviraj! Rajanje. — 7. Proste vaje. Članice deklinskih krožkov. — 8. Gor. čez izaro. Simbolična vaja. — 9. Proste vaje mladenk. — 10. Gerbič: Pojdem v prejo. Poje gđ. M. Anžič. Dev: Mak. Poje gđ. M. Anžič. — 11. Gimnastične vaje. — 12. Lajovic: Bujni vetri v polju. Poje gđ. M. Anžič. — 13. Za materjo. Simbolična vaja. — 14. Slovenka sem. Rajanje slovenskih deklet.

Vstopnice po 8, 6, 4, in 2 din se dobe od danes v Pax et bonum, Frančiškanska ulica, Rafaelova družba, Tyrševa c. 31, Kolodvorski misijon, Masarykova c. 12, Unionska trafikla, Miklošičeva cesta. Navljudneje vabimo vse Ljubljance, zlasti gospe in gospodične, ki naj napolnijo dvorano, da pozdravijo svoje ameriške sestre.

Moderne bluze, Karničnik, Nebotičnik.

1. Nar. prosvetno društvo »Vodnik« v Zg. Šiški vljudno vabi Ljubljance in okoličane na veliko vrtno veselico, katero priredi s prav peštrim sporedom in bogatim srečolovom v nedeljo, 10. julija, ob 16. na rojstnem domu prvega slovenskega pesnika Valentina Vodnika pri Kamniti mizi. Ker

Načrt, po katerem bodo tuji prostovoljci zapuščali Španijo

v glavna pristanišča: Hamburg, London, Marseille, Genova

London, 6. jul. AA. Havas: Načrt, o umiku tujih prostovoljcev iz Španije, ki je bil večeraj sprejet, predvideva kot zatočišče teh prostovoljcev mesta London, Hamburg, Marseille in Genova. Po tem načrtu bodo poslani prostovoljci, ki so nemški državljani, vsi brez razlike v Hamburg, vsi italijanski prostovoljci v Genova, angleški v London. Gled ostalih prostovoljcev načrt predvideva tale razpored:

Oni prostovoljci, ki so se borili za rdečo Španijo ter so državljani južneevropskih držav, bodo poslani v Marseille, državljani severnih evropskih držav pa v London. Prostovoljci, ki so se borili za nacionalno Španijo in so državljani severnih evropskih držav, bodo poslani v Hamburg, oni iz južnih evropskih držav pa v Genova. Prevladuje prepričanje, da se oblasti onih držav, katerih državljani bodo morali oditi iz Španije, v večini primerov ne bodo upirale tej vrnitvi svojih ljudi v domovino. O usodi prostovoljcev, ki jih njihove države ne bodo hotele sprejeti, se bo razpravljalo naknadno v omenjenih glavnih pristaniščih, čim se bodo prostovoljci v njih zbrali.

Dekliški tabor na Brezjah

Štajerska dekleta bodo imela svoje dekliške dneve na Betnjavi pri Mariboru, vendar so tudi na Brezje iskreno povabljeni, ker bomo vsako zaradi dekliške skupnosti toplo pozdravili. Taborne knjižice in znake naj naročijo naravnost ali pa po svojih gg. župnikih pri Pripravljalnem odboru v Ljubljani, Miklošičeva cesta 21 (palača Vzemjeme zavarovalnice).

Posebni vlaki bodo vozili iz vseh tistih smeri, od koder nimajo zveze z jutranjimi vlaki na Gorenjsko. Prosimo nujno posebno župne urade ob teh progah, naj nam nemudoma naznanijo število udeležencev, da bodo mogli pravočasno prijaviti število posebnih vlakov. Zelo nujno!

Polovična voznina za tabor je dovoljena. Pogoji so enaki kakor ob drugih podobnih prilikah. Denar za naročene knjižice in znake pošljite z obratno pošto po položnici Katoliške akcije za dekleta št. 17.693.

Gg. župnike prosimo, naj blagohotno žigosajo vse izkaznice za tabor.

Naročila za knjižice in znake prihajajo v tako velikem številu, da bo prva naklada knjižic kmalu pošla. Ponovno opozarjamo vse župne urade in zastopnike za tabor, naj ne odlašajo s polnoštevilno prijavo udeležencev.

Narodne noše. Na dekliškem taboru na Brezjah so nam nad vse dobrodošle, ker s tem toliko bolj poudarimo, da je to tabor slovenskih katoliških deklet.

Za hrano na dekliškem taboru naj skrbi vsaka zase. V preprosti torbici naj si prinese, kar potrebuje. Po možnosti bo mogoče dobiti hrano tudi na Brezjah. Nujno potreben za vsako udeleženko bo kozarec za vodo, ki naj si ga vsaka vzame s seboj.

Mostnine na Otočah bo oproščena vsaka udeleženka, ki se izkaže s knjižico in tabornim znakom.

Rediteljski zbor deklet za službo na Brezjah se skrbno zbira in pripravljajo; vendar pa naj vsaka fara določi zase rediteljico, ki jo bo spremljala na vožnji in stala v zvezi z glavnimi rediteljicami na Brezjah.

Mali letaki za tabor na Brezjah so še na razpolago. Župnije in organizacije, ki bi jih še potrebovale, naj jih takoj naročijo.

Veliko zanimanje je vzbudila nova igra pisatelja Finžgarja, ki se godi na Brezjah v času začetka božje poti. Uvodno besedo k tej igri je napisal gospod pisatelj sam in je objavljena v tabornih knjižici.

Narry Baur v novi veliki film- ski mojstrovini „SARATI GROZNI“ KINO MATICA

Telefon 21-24

Ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Koledar

Četrtek, 7. julija: Vilibald, škof; Pulherija, devica. Petek, 8. julija: Evgenij III., papež; Elizabeta, kraljica.

Osebnosti

— Finančni direktor gospod Sedlar je dne 6. t. m. nastopil svoj letni odmor. Odsoten bo do vključno 1. avgusta t. l. Zastopa ga pomočnik finančnega direktorja gospod Satler, ki bo sprejemal stranke od 10—12 dnevno.

† Inž. Josip Močnik

Dne 5. t. m. je v Mariboru nenadoma umrl eden najodličnejših predstavnikov iz rudarske stroke inženir Močnik Josip, rudarski glavar v Ljubljani.

Pokojni se je rodil 10. februarja 1887 v Idriji kot sin rudarsko-tehničnega nameščena. Maturiral je na gimnaziji na Poljanski cesti v Ljubljani. Rudarsko visoko šolo je absolvirval v Pribramu, kjer je bil diplomiran za rudarskega inženirja l. 1912. Nato je nastopil državno službo v Bosni in upravnih službi. Tu ga je zatekla svetovna vojna, ki se je je udeležil kot rezervni častnik. Hudo ranjen se je vrnil zopet v Bosno. Po osvoboditvi je nastopil službo v Sloveniji v Celju na rudarskem uradu, l. 1926 pa je postal ravnatelj državnega premogovnika v Velenju. V tej lastnosti je pokazal velike sposobnosti in spretnosti. Pod njegovim vodstvom se je rudnik znatno razvil v smeri mehanizacije jamskih obratov. Trudil se je tudi s problemom kemičnega predelave in oplemenjevanjem velenjskega premoga. Za časa njegovega vodstva se je zgradila in razširila velenjska električna centrala, s čimer se je zagotovil obstoj rudnika Velenje v najkriticnejših časih.

Njegovo visoko strokovno znanje ter moralne vrline so ga dovedle do odgovornega mesta rudarskega glavarja najprvo v Zagrebu in nato v Ljubljani. Z energijo in idealizmom se je kot tak lotil reševanja perečih socialnih in tehničnih problemov, ki so se pojavili v težki dobi gospodarske krize. V kratki dobi njegovega delovanja se je sanirala bratavska skladnica, in to v času, ko je rudarstvo prebellovalo najtežje dobo. Obenem si je zastavil cilj ureditve delavskih razmer v rudnikih, kar mu je uspelo v polni meri. Kot rudarski glavar si je pridobil polno zaupanje nadrejenega ministrstva, ki je njegove predloge vedno upoštevalo in ga tudi pritegnilo k sodelovanju pri sestavi raznih zakonskih osnutkov.

Rudarski podjetniki in rudarji dravske banovine se zavedajo, da so zgubili človeka, ki je razumel težnje enega in drugega stanu in ki je znal napraviti v sklad pogosto nasprotujoče si interese. Ravno tako ga je težko pogrešalo njegovo podrejeno uradništvo, ki mu je bil dober in pravičen šef.

Kakor v strokovnem pogledu je bil pokojnik tudi v privatnem življenju cenjen in spoštovan zaradi svojega krepkega značaja in koncilijantnosti. Družinsko življenje pokojnika je bilo vseskozi srečno. Bil je vzoren soprog in skrben oče. Za pokojnikom žaluje ne-utolajljiva ga. Maženka in dva sinova visokošolca.

Truplo pokojnika prepeljejo v Ljubljano, kjer bo pogreb v petek, dne 8. t. m. ob pol 5 popoldne iz hiše žalosti, Domobranska cesta 21.

*

— Akademikarke in srednjekolke! 24. julija gremo na tabor katoliških deklet k Mariji Pomagaj na Brezje. Če nas bo več, bomo imele četrtinsko vožnjo. Prijavite se najkasneje do 14. julija v dopisni knjižici »Savice« ali na naslov: JDKA »Savice«, Ljubljana, Frančiškanska ulica, Pax et bonum, III. nadst. — Vsaka si naj sama preskrbi taborni znak in knjižico, ki ju dobi pri pripravljalnem odboru v Vzemjemi zavarovalnici.

— Dar Srpske kraljevske akademije Ljubljanskemu Geografskemu institutu. Te dni je Srpska akademija v Belgradu poklonila Geografskemu institutu univerze v Ljubljani veliko kolekcijo svojih geografskih in geoloških izdaj, med katerimi so največja in najzanimitejša dela pokojnega Cvičija. Akademija zasluži za to svojo naklonenost pač vse priznanje.

gledati, da si v primeru potrebe prikrajšajo na čas in da se seznanijo s sestavo računov. Tabele so sestavljene tako enostavno in pregledno, da si bo vsak lahko izračunal po vzorcu tabele za poljubno množino in vrsto lesa brez zamudnega računanja in izgube časa — to pa natančno in sigurno. Knjižica bo postala za vsakega trgovca kot gospodarja nepogrešljiv pripomoček pri takih kupčijah. Če hočete opraviti vaše lesne kupčije dobičkanosno, omislite si kubično računico za deske, remelje, plohe itd.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josel« grenčice.

— Vsem udeležencem izleta v Italijo, ki ga priredi Zveza bojevnikov, v vednost: potovanje smo zaradi tehničnih ovir morali preložiti in se bo vršilo 23. in 24. julija t. l. Vsak naj nemudoma pošlje še eno sliko. — Novo prijavljeni potrebujejo predhodno dovoljenje okrajnega poglavarstva, 2 slike s podpis in podatke, rojstni kraj in datum, očetovo ime in materino ime ter dekliško ime, poklic, naslov in pristojno občino. Potovanje stane 180 din in je v tem znesku vsota vožnja, prehrana, prenočišče, avtobus in skupni potni list. Prijave sprejema Zveza bojevnikov samo še do 12. t. m. Kdor še ni nakazal zneska, naj ga nemudoma pošlje.

Grace Moore

SISI

hollywoodski slavlček - članica newyorške Metropolitan opere v prekrasni opereti, ki kaže, kako se je ženi Cesar Franca Jožef s cesarico Elizabeto

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

KINO UNION

T-telefon 22-21

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 6. t. m. je objavljena »Uredba o oprostitvi mož ob vojaške službe« dalje »Uredba o izmenjavi not glede kontingentov, ki jih odobruje Turčija za postavko 552 B.« »Pravilnik o dopolnilnih tečajih za sestre pomočnice.« »Dopolnitev naredbe o zavarovanju prtljajnih nosačev na železniških postajah.« »Razveljavitev pojasnila o uvozu papirja za tiskanje na rotacijskih strojih.« »Popravek v uredbi o sporazumu med Jugoslavijo in Italijo o ureditvi trgovinskih izmenjav in plačil.« »Odločbe občne seje državnega sveta z dne 10. decembra 1937.« in »Odločbe občne seje državnega sveta z dne 22. marca 1938.«

KINO SLOGA tel. 27-30

Danes velika francoska komedija
Fanfara ljubezni

— Zanimiva pravda. Kolinska tovarna hranil d. d. v Ljubljani je tožila Prazarno Ziko, dr. z o. z. v Ljubljani, da mora opustiti mesečnik »Zikos«. Sodišče pa je v vseh treh instancah v tem sporu razsodilo tako, da bo mesečnik »Zikos« izhajal nemoteno naprej.

— Izlet k operni predstavi »Aida« na prostem v Gorici priredi Putnik z modernim avtomobilom dne 16. julija. Prijave in informacije v vseh biljetarnah Putnika.

V nedeljo, 10. julija

Velik narodni tabor pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah

Do 9 dopoldne: zbiranje posameznih skupin na zbirališčih. — Ob četrti na 11: pridiga, nato sveta maša z ljudskim petjem. — Ob 11: zborovanje, na katerem govorijo notranji minister dr. Anton Korosec in zastopniki organizacij, včlanjenih v Narodnem odboru ter zastopnik gasilcev. —

Vsi zavedni obmejni Slovenci na tabor!

Proslavili bomo 20 letnico osvoboditve in ustanovitve svobodne države!

Žitna letina bo ugodna

Kot poroča Jugoslovanski kurir, cenijo, da bo letošnja produkcija pšenice dosegla 250.000 vagonov ter da bo mogoče izvoziti 40–45.000 vagonov. Ti rezultati bodo znatno ugodnejši, kot pa so bile prejšnje napovedi in pričakovanja. Gornje cenitve so previdne in bo faktični rezultat mogoče še povoljšati. Tako v pogledu množine kakor v pogledu kakovosti moramo biti z letošnjo žetvijo zadovoljni. Vreme je bilo v času dozorevanja odlično in žetev se je pričela v žitnodolnih krajih brez zakasnitve. Producenti računajo, da bo produkcija v državi znašala povprečno na oral okrog 8 stotov.

Tudi poročila glede razvoja nove koruze so ugodna, zlasti zadnji dež je bil zelo koristen. Računajo, da še obstoječi izvozni višek koruze znaša 10–15.000 vagonov. Za to koruzo se bosta interesirali Nemčija in Češkoslovaška.

Ljubljana, dne 8. julija 1938.

Razpoloženje na svetovnih žitnih tržiščih je neenakomerno. Pšenica je na poedinah čvrsta, na drugih majava. Isto se more reči za situacijo koruze. Na domačih tržiščih je tendenca za sporo pšenico izrazito slaba, nova pšenica se le stopa dično trguje. Za koruzo pa je situacija ustaljena.

Inozemski pregled:

Pšenica: V Chicagu je pšenica v preteklem tednu bila pod visom raznih okoliščin, zaradi katerih je bila cena čvrsta, pa je kmalu zopet nato popustila. Kot važen moment za čvrstost je omeniti efektno tržišče, ki se je gibalo in razvijalo v čvrsti smeri, razen tega so tudi vesti o suši v krajih, posejanih s pomladansko pšenico, vplivale na razvoj čvrste tendence pri pšenici. Nasprotno temu so zopet vesti iz raznih krajev, kjer je posejana ozimna pšenica, o zadostnem deževju in pa vesti iz Avstralije o boljši ponudbi blaga, vplivale, da je cena pšenice nazadovala, oziroma je stabilizirana. Urad. ocena SAD se glasi na 761 milij. qrs ozimne pšenice, medtem ko privatne vesti ocenjujejo žetev na 811 milij. qrs. Privatne vesti, oziroma ocenjevanje se predpisuje večji važnosti, ker je uradna ocena zadnjih 10 let bila vedno za 40 milij. qrs manjša od faktičnega donosa. Na Winnipeški borzi je nazadovala cena od 107 na 102. Kot razlog se navaja, da računajo privatni ocenjevalci z žetevnim donosom 400 milij. qrs. V kolikor bo ta prognoza oživotvorjena, zavisí od vremenskih prilik. Na borzi v Buenos Airesu je bila situacija stalna. V cenah skoraj ni bilo sprememb. Pšenica je nazadovala od 9.07 na 9.05 pesov. Žetveni donos v Avstraliji se takšira na 186 milij. qrs., pri čemer znaša izvozni presežek 3 milij. ton. Žetev pšenice v Romuniji bo po dosedanjih vesteh strokovnjakov odlična in računajo z izvoznim presežkom 150.000 vagonov. Madžarska ceni žetveni priros na 25 milijonov qrs. Stanje posevkov pšenice v Bolgariji je istotako dobro. Na kontinentalnih tržiščih je zabeležena stagnacija, ki je lahko razumljiva, ako se upošteva svetovna statistika, ki ne nudi možnosti za stabilnost cen. V Rotterdamu je cena nazadovala od 6.15 na 5.90 hfl.

Koruz: V Chicagu je ostala cena skoraj nespremenjena. Povpraševanje za izvoz, kakor tudi za domači konsum je bilo precejnejše, toda v soglasju z neprekotno ponudbo. Cene so popustile od 72½ na 72¼. Rotterdam je zabeležil dviganje cen pri koruzi od 97¼ na 99.50. Omenbe vredno je, da Plata koruza še vedno ne prihaja na trg v zadovoljivi kvaliteti, vendarle se računa, da bo

kvaliteta v poznejših terminih neprimerno boljša. Razen Plata koruze se trguje tudi braziljansko blago, največ amerikanška »Yellow« koruza, ki je tudi v ceni najcenejša. Tudi naša koruza pride v poštev za izvoz na kontinent od strani druge roke, ki ima precejšen zaključek, medtem ko po današnjih dnevnih cenah ne pride naša koruza za izvoz nič več v poštev.

Domači pregled.

Pšenica. Na domačih tržiščih je v preteklem tednu nastopila velika sprememba pri stari pšenici, kar je bilo z ozirom na novo žetev tudi pričakovati. Mlini so nakupovanje stare pšenice popolnoma ustavili in pričeli so tudi nuditi nižje cene, kot so bile. Ponudba je nadalje minimalna, vendar lastniki blaga, ki so ponajveč producenti, žele svoje blago prodati in to rade volje tudi po nižnjih cenah. Zaradi tega je cena blagu popustila od 250 na 235 din za bačko pšenico, od 240 do 230 din pa za banatsko pšenico. V Vojvodini se je v nekaterih krajih pričela žetev nove pšenice. Zanjejo zgodnje vrste, kakor Leganj in Bankut pšenice. Na večjih mestih je tudi druga pšenica že dozorela. Nevarnost nepovoljnega vremena je minila in doslej dobavljeni rezultati tako kvalitete kakor tudi kvantitete so povsem zadovoljivi in bodo bržčas dosežanje prekašali. Točna ocena je še vedno predzgodnja, dosedanjí izgledi pa so vsakakor zadovoljivi. Z ozirom na malenkostne zaloge stare pšenice je cena novi pšenici zelo povoljna. Poslovanje se je pričelo izključno za dobavo nove pšenice za najkrajšo dobavo, in to za 7. VII. in le malenkosti za dobavo do 20. julija. Kupčije za kasnejši termin se še niso sklepale. S tem je toliko kakor jasno povedano, da špekulacija pri dosedanjih cenah pšenice nima interesa za nakupovanje. Kupec so le mlini iz poedinah krajev. Cena je regulirana po dobavnih rokih, in sicer: v razmerju, čim krajši rok, tem višja cena. Tako je bilo zaključeno za dobavo 7. julija po 185 din, za dobavo 10. julija po 180 din, za dobavo 15. julija pa po 175 din. Za dobavo 20. julija po 172.50 din, feo vagon bačka postaja. Avgust-september notira nominalno 168 din. Žetev v Banatu in Bački je že v povolnem obsegu, medtem ko v Sremu samo na poedinah mestih, vendarle je pričakovati, da se bo žetev tudi v Sremu v splošnem pričela. Točni rezultati bodo poznani šele po mlačvi. Po dosedanjih vesteh je pričakovati dobro srednjo žetev, in to povprečno 13–14 mq na katastrarno jutro, tako da moramo računati za 2 milij. večjo žetev od preteklega leta. Predpostavlja se seveda ugodno vreme med žetvijo.

Koruz. Kupčije so manjše, vendarle je stalno povpraševanje, in ker ponudbe tega povpraševanja ne presegajo, je ostala cena skoraj nespremenjena, 118 din za promptno blago, 120–121 din dobava 15. julija, 123 din dobava 15. avgusta, 125 din dobava 15. septembra. Stanje posevkov koruze je ugodno, žeteli bi pa bilo izdatnega deževja, kar bi razvoj bilke pospeševalo.

Moka. Situacija je podobna oni stari pšenici. Kupuje se samo najpotrebnejše za takojšnje odpremo. Pekovska moka notira 350 din, merkantilna 340–345 din. Za moko iz nove pšenice, dobava v drugi polovici julija, so bili napravljeni zaključki na bazi 280 din, merkantilna moka za dobavo koncem julija je bila zaključena za 5 par ceneje.

Otrobi. Kupčije so neznatne, ker je konsum zaradi visokih cen zelo rezerviran.

Ječmen. Starega blaga ni. Za promptno dobavo je nekaj vagonov ozimnega ječmena 65 kg po 145 din bačka postaja. Ječmen 69–70 kg notira 170 din.

Mast. Prva mast notira 13–13.25 din v ročkah, v zabojih pa 13.50 din. Promet je bil malenkosten.

Borza

Dne 6. julija 1938.

Denar

Nemški čeki so na ljubljanski borzi beležili nespremenjeno 14.90–15.10, na zagrebški borzi pa so beležili 14.845–15.045, za konec julija pa 14.82–15.02, za sredo avgusta 14.72–14.92 in za konec avgusta 14.75–14.95, na belgrajski borzi pa 14.849–15.049.

Angleški funt je notiral v Ljubljani 237.20 do 238.80, v Zagrebu 238 bl., in v Belgradu 237.20–238.80.

Grški boni so beležili na zagrebški borzi 29.12 bl., na belgrajski pa 29.25 bl.

Devizni promet na belgrajski borzi je znašal 3.096.000 din, na zagrebški pa 2.448.303 din. Promet v efektih pa je na belgrajski borzi znašal 1.270.000 din.

Ljubljana — tečaji s primom:

Amsterdam 100 h. gold.	2405.16–2419.75
Berlin 100 mark	1750.52–1764.40
Bruselj 100 belg.	737.20–742.26
Curih 100 frankov	996.45–1003.52
London 1 funt	215.10–217.16
Newyork 100 dolarjev	4323.51–4359.82
Pariz 100 frankov	120.81–122.25
Praga 100 kron	150.83–151.93
Trst 100 lir	228.20–231.28

Curih. Belgrad 10.—, Pariz 12.155, London 21.62, Newyork 437.25, Bruselj 74.025, Milan 22.975, Amsterdam 241.15, Berlin 175.75, Dunaj 31.—, Stockholm 111.48, Oslo 108.65, Kopenhagen 96.525, Praga 15.14, Varšava 82.25, Budimpešta 86.50, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.535 Buenos Aires 113.75.

Novi člani Pintaričeve tolpe

Maribor, 6. julija.

Zopet so prišle na dan nove zanimivosti o Pintaričevi roparski tolpi. Preiskava je ugotovila še nove člane te čedne družbe, ki so jih orožniki že spravili pod ključ. So to trije bratje Maglica iz Skok, in sicer 18letni mešarski vajenec Rudolf, 26 letni delavec Martin in 25letni Jožef. Glavni kolovodja te bratovske trojice je mladi Rudolf Maglica, ki je izdal Kodru posestnika Ačka, ker je vedel, da je dobil pokojni Ačko za vole 7000 din. Rudolf Maglica je pri zaslišanju izpovedal sledeče:

Bil je na poti na Pohorje v Kaše po vole, ki jih je kupil njegov mojster Pesek od posestnika Ačka. Spoloma ga je aretal Kodar ter ga vprašal, kam gre. Maglica mu je vse po pravici povedal, ni pa slutil, da Kodar namerava Ačka oropati. Vendar pa orožniki tega priznanja niso vzeli dobesedno, pač pa so prepričani, da je Maglica nalašč obvestil Kodra o Ačkovih tisočakah. Mladi, komaj 18letni fantalin ima namreč že silno kosmato vest, izvršil je že več velikih tatvin, med temi tudi tri vlome. Tako je meseca marca lani vlomil celo pri svojem lastnem mojstru Pesku, ki ima mesnico v Spod. Hočah ter mu odnesel prekajenega mesa za 1000 din, s katerim je potem založil svoje domače v Skokah. V decembru 1937 pa je vlomil pri preužitkarju Andreju Bizjaku v Skokah ter mu ukradel 1900 din gotovine ter hranilno knjižico za 50.000 din. Ker pa je takoj videl, da si s knjižico ne bo mogel pomagati, jo je vrnil. Letos junija je vlomil pri posestniku Ivanu Vajsu v Skokah ter mu odnesel 450 din. Mladi Maglica je bil najboljši prijatelj Jožefa Kodra, kateremu je gotovo nalašč povedal o Ačkovih tisočakah. Jožef Kodar je svoj plen delil z brati Maglica, ki so vedeli za vse njegove korake.

Poleg bratov Maglica je bila aretirana tudi njihova sestra Marija, poročena Adam, žena so-

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% investicijsko posojilo 97–99, agrariji 61–64, vojna škoda promptna 477–480, begluske obveznice 91–92, dalm. agrariji 91.50 do 92.50, 4% severni agrariji 52–53, 8% Blerovo posojilo 97–98, 7% Blerovo posojilo 92–93, 7% posojilo Drž. hip. banke 99–100, Trboveljska 180 do 190, Narodna banka 7250–7350.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 97–98 (97.50), agrariji 61.50–63, vojna škoda promptna 475–479, begluske obveznice 90.50 den., dalm. agrariji 90–91, 4% sev. agrariji 60 den., 8% Blerovo posojilo 97–97.50 (97.25), 7% Blerovo posojilo 92.50–93 (92.25–92.75), 7% posojilo Drž. hip. banke 99.50 den., 7% stab. posojilo 98.50 den. — Delnice: Priv. agrarna banka 226–231, Trboveljska 180–185 (185), Gutmann 60 bl., Tov. sladkorna Bečkerek 600 bl., Osješka livarna 180 den., Dubrovačka 350–360, Jadran-ska plovba 355–400, Oceania 850 bl.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 98.50 bl., agrariji 62–62.50 (62), vojna škoda promptna 477–477.50 (477–477.25), begluske obveznice 91.75–92 (91.75), dalm. agrariji 91 den. (91), 4% sev. agrariji 60–60.50 (60.25), 8% Blerovo posojilo 97.25 den., 7% Blerovo posojilo 92.50–93 (92.50), 7% posojilo Drž. hip. banke 99 den., — Delnice: Narodna banka 7320 bl., Priv. agrarna banka 228 den.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: neizpr. Moka: bač. ban. og ogg 310–320, 290–300, 270–280, 250–265, 185–195, 120–125; srem. slav. og ogg 305–315, 285–295, 265–275, 245–255, 185–195, 120–125, Tend. neizpr. Promet srednji.

Dohodki našega morskega ribarstva

V morskem ribarstvu je bilo lansko leto po podatkih splitske trgovsko-industrijske zbornice zaposlenih 20.478 oseb napram 20.096 osebam v letu 1936. Skupna vrednost v ribarstvu uporabljenih ladij je znašala 26.5 milij. din, vrednost orodja pa 35.6 milij.

Množina v l. 1937 nalovljenih rib je dosegla 7.189.138 kg, dočim je znašala l. 1936 6.333.960 kg. Vrednost rib pa je narasla od 30.2 milij. din na 34.8 milij.

Od nalovljenih rib je bilo 547.930 kg (v l. 1936 280.320 kg) konserviranih v olju, 729.000 kg (471.170 kilogramov) pa nasoljenih.

Poleg rib je omeniti še gobe, katerih je bilo nalovljenih 201.000 (90.800) komadov v vrednosti 382.000 din (63.100).

Odkup oljne repice

PRIZAD ponovno obvešča vse proizvajalce, trgovce in zadrage, ki imajo na zalogi oljno repico letošnjega pridelka, da bo le PRIZAD tudi po 15. juliju t. l. vse do nove žetve edini kupec repice za potrebe domačih velikih tvornic jedilnega olja. Prav tako opozarja PRIZAD vse prizadete, da bo po 15. juliju plačeval blago zgolj po cenah, ki jih določa zadevna uredba, to je za 10% nižje cene, kakor jih bo plačal za blago do 15. julija. Samo za repico, ki bo ponudena družbi v odkup najkasneje do 15. julija, bodo proizvajalci dobili po 250 din, a trgovci po 262.50 din. Po tem roku bo družba plačala proizvajalcem samo 225 din, a trgovcem in zadrugam 237.50 din. Prodajne možnosti so za druge interese v državi zelo omejene, dočim so cene na inozemskem trgu nižje od naših. Zategadelj se izvoz ne izplača, ter naj vsakdo sam sebi pripiše posledice, če svoje repice o pravem času ne bo ponudil PRIZADU v odkup.

Regulacija Savinje. Banska uprava razpisuje na dan 23. julija t. l. dela za regulacijo Savinje pod Celjem. To je četrta etapa regulacijskih del. Proračunska vsota za ta dela znaša 2.256.453.07 dinarjev, ponudbe se morajo glasiti v odstotkih popusta na to odobreno proračunsko vsoto. Pojasnila o tej licitaciji se dobe pri tehničnem oddelku banske uprave v Ljubljani in pri tehničnem razdelku v Celju.

Tekstilna tovarna v Medvodah. Banska uprava razpisuje za 9. t. m. komisijski ogled in obravnavo glede gradbene dovolitve in obrtne dovolitve za novo tekstilno tovarno, sestojajočo iz tkalnice, barvarne in apreture, ki jo namerava postaviti v Medvodah tvrdka Medi-Miklavc, tekstilna industrijska družba z o. z. v Ljubljani.

Občni zbor sklicuje Cinkarna d. d. v Celju za 18. julij t. l. v svojih pisarniških prostorih. Delnice je treba založiti pri glavni državni blagajni ministra za finance, ali pa pri Kreditnem zavodu v Ljubljani vsaj šest dni pred občnim zborom.

Likvidacija. Tvrdka »Medisan«, medicinske in sanitetne potrebšćine, družba z o. z. v Ljubljani, je stopila v likvidacijo. Za likvidatorja je imenovan Hoff Desider, trgovec v Zagrebu, Deželna ul. št. 12. Upniki tvrdke so pozvani, da svoje eventualne terjatve prijavijo v smislu § 91. zakona o družbah z omejeno zavezo.

Postanite naročnik »Slovenca«

Le še nekaj dni je do 15. julija, ko bo žreb razdelil

152 bogatih daril, vrednih nad 100.000 din

med naročnike »Slovenca« in med one, ki bodo pravočasno poslali 50 izrezkov z žigom iz »Slovenca«.

Pet lepih moških ali damskih koles je dobavila tvrdka »Splošna trgovska družba s o. z.« v St. Vidu nad Ljubljano (centrala v Ljubljani, Tyrševa 33). — Omenjena tvrdka ima dvokoles in motornih koles vedno na izbiru.

Tvrdka Kremljars A. v St. Vidu nad Ljubljano pa je dobavila pet prvovrstnih reporeznice. — Pri tej tvrdki si lahko nabavite vsakovrstno poljedelsko orodje in stroje. Vedno ima oboje na zalogi.

Ne zamudite sreče, ki vam nudi toliko lepih in bogatih daril!

Kako staro je sonce

Po radioaktivnosti se da marsikaj zračunati
Nekaj milijonov let več ali manj, je postranska stvar

V zadnjih letih so večkrat računali starost zemlje. Računi temelje na radioaktivnih pojavih, ki izkazujejo za naš planet starost okrog 1500 milijonov let. Ti milijoni se štejejo od časa, ko se je naša zemlja ločila od sonca. Prav v zadnjem času pa so učenjaki svoje račune naperili tudi na sonce in isti podlagi kot za zemljo in dobili precej zanesljive rezultate.

Pri vseh teh računih služi za podlago pojav razpadanja radioaktivnih snovi. To razpadanje obstoji v tem, da imajo nekateri težki elementi to lastnost, da se izpreminjajo v lažje. Ker se pri tem izpreminjanju njih materija manjša, mora ta svedeti tudi nekam iti, ker v sedanjem naravnem redu se noben del materije ne izgubi. Zato radioaktivna telesa pri svojem razpadanju materijo izžarevajo. Od tega izžarevanja so snovi tudi dobile svoje ime. Latinsko ime za žarek je namreč »rad-«-dius. Tako se sedaj ena izmed teh snovi, ki ima to lastnost, da se z izžarevanjem spreminja v lažjo snov, imenuje radium (slov. radij), pojav sam pa se imenuje radioaktivno razpadanje. Radij je sicer najbolj znan take vrste element, ni pa edini. Še važnejši kot radij je uran, najtežji doslej znani element. Uran se po dolgotrajnem radioaktivnem razpadanju spremeni v svinec, ki pa ni več radioaktiven.

Ta pojav, ko se spreminja uran v svinec popolnoma samostojno brez vsakega človekovega vpliva, so začeli natančno znanstveno preiskovati. Pri tem so pazili zlasti na dve stvari: prvič na množino svineca v uranovi rudi, drugič pa na hitrost, s katero uran razpada v svinec. V uranovi rudi je bil splošno gotovo v veliki meri samo uran. Če najdemo danes primešanega tudi veliko svineca, je jasno, da je ta svinec nastal po radioaktivnem razpadanju urana. Ker pa na drugi strani poznamo tudi čas, ki ga uran potrebuje, da se spremeni v svinec, moremo iz razmerja med množino urana in svineca izračunati starost zemlje.

Pri soncu pa je vsa zadeva nekoliko drugačnija. Sonce je, kakor domnevamo, nastalo na isti način kot vse druge zvezde stalnice. Zareča megla se je polagoma ob silno visoki temperaturi zgoščila in pri tem so nastali tudi težki elementi, ki

jih danes imenujemo radioaktivne, v izredno velikih množinah. Zgodilo se je namreč ravno nekaj nasprotnega, kot to, kar mi imenujemo radioaktivno razpadanje. Močni razlogi govorijo tudi za to, da se je ta proces veliko hitreje izvršil, kakor pa se vrši razpadanje. Na vsak način je bila na soncu doba, ko so snovi dozorele v radioaktivne težke elemente in se je začel proces razpadanja. V tem času ne bi bilo na soncu čisto nič ali le prav malo svineca. Nato se je začelo razpadanje, nastal je svinec, in ko so se planeti ločili od sonca, so odnesli s seboj že precejšnjo množino sonca, namreč toliko, kolikor je do tedaj razpadlo urana.

Ce preiskujemo danes uranovo rudo in svinec, ki je v njej, vidimo, da se je polovica urana že spremenila v svinec. V rudah dobimo polovico urana in polovico razpadlega urana, t. j. svineca. Zopet pa natančno vemo, koliko časa potrebuje uran, da se spremeni do polovice v svinec. Zato

potrebuje 4524 milijonov let. In prav toliko je staro tudi sonce. Razume se, da tu ne gre za en ali dva milijona let. Zadovoljiti se moramo s približno ceno, in ta bi bila, če upoštevamo vse negotovosti pri teh računih, 4200—5000 milijonov let.

Te številke so dobro utemeljene in, kar je zelo značilno, niso daleč od števil, ki so jih znanstveniki dobili na drug način. Astronomi so svoje ceno, ki so se glasile vse okrog milijona let opustili. Drugi so izračunali 10.000 milijonov let, zopet drugi navajajo število 2000 milijonov, fiziki pa na splošno 3000 milijonov let. Na vsak način pa je iz vseh teh števil razvidno, kako drobceno je v primeri s temi kozmičnimi časovnimi razdaljami človeško življenje. Za nas pa je končno vseeno, ali živimo v 4. 423,765.207 ali v 1. 5.727.663.2589 po nastanku našega sonca.

Tudi mi bomo razpadli.

Naša slika nam kaže utrjeno kitajsko postojanko ob železnici Lunghaj, katero je japonsko topništvo razstrelilo, nakar so jo naskočili japonski tanki.

Radio mu je povrnil spomin

V bolnišnici nekega angleškega obmorskega mesteca se je po poročilih iz Londona zgodil zelo zanimiv primer. Eden izmed bolnikov je pri postavljanju radia zopet dobil svoj spomin.

Že več mesecev je hodil okrog po angleških primorskih mestih starejši mož, ki je v prenočiščih vzbujal pozornost s svojim čudaškim in boleznim vedenjem. Ure in ure je presedel ob ladjah, ki so jih razkladali, ali pa brezumno in nesmiselno gledal v vodo. Tudi v prenočišču, katero si je poiskal, je molčal in ni hotel imeti z nikomer opravka. Če so ga vprašali, kako se piše, je ekomignil z rameni in bil tiho. Samo enkrat je nekemu možu, ki ga je radovedno spraševal, šepetaje in skrivnostno dejal: »Ali mi moreš povedati ime moje žene in mojih otrok? Ničesar več ne vem. Vse sem pozabil, kar je bilo prej. Neprestano iščem svoje stanovanje.«

V takem stanju je tega moža, ki je vedno bolj hiral, nekega dne prijel policija. Tudi stražnikom

ni znal dati nobenega pametnega odgovora. Viدهi je bilo, da je hudo bolan in zato so ga oddali v bolnišnico. Zdravniki so presenečeni ugotovili, da imajo opraviti s človekom, ki je popolnoma izgubil spomin. S seboj tudi ni imel nobenih dokumentov in je bilo zato izredno težko priti na sled njegovi preteklosti. Končno je policija objavila v velikih angleških dnevnikih javna poizvedovanja o tem bolniku. Casopisi so prinesli tudi njegove fotografije, da bi ga vsaj na ta način mogli identificirati. Toda sorodniki se niso oglasili.

Bolnik pa je ležal v bolnišnici ves brezumen. Večinoma je bil v postelji. Šele po dolgem času so ga pripravili do tega, da je poslušal vsaj radijsko godbo. Pri tem pa se je nekega dne zgodilo nekaj čudnega. Bolnik je zopet poslušal radio, nenkrat pa zavpije in strga slušalke z glave. Skočil je s postelje in tekel kot besen k sestram in vso pot vpil: »Vem svoje ime, vem svoje ime...!« Zdravniki splošno niso veliko zaupali, toda kmalu se je izkazalo, da je bolnik govoril resnico. Že po nekaj urah je prišla v bolnišnico njegova žena, ki so jo telefonično obvestili o možu. Tudi ona je z razglašeno iskalo moža in obvestila policijo. Ker pa je možu medtem zrastle brada, niso prišle oblasti na pravo sled.

Razumljivo je, da se za ta primer zdravniki zelo zanimajo. Bolnik, ki je bil trgovec, po imenu Benet, pripoveduje, da je dobil spomin nazaj pravzaprav samo po radijskem prenosu nekega koncerta iz Londona. Ob koncu večernega prenosa zadoni v londonskem radiu udarec na gong kot znamenje, da so oddaje končane. Ta udarec na gong je bolnik poznal. Ko ga je zaslišal, mu je obenem s tem udarcem vstala v spominu vsa preteklost.

Po nedolžnem zaprt in od podgan usmrčen

V znani pariški ječi »Sainte« se je zgodilo, da so podgane usmrtile nekega moža, ki je bil tamkaj zaprt. Železničar Lecocque je zvečer, ko ni mogel spati in je ves potrjav taval po cestah, bil prijet od policijske patrulje, ki je pravkar iskala nekega tatu. Mož, ki je brez cilja taval po cestah, je bil kajpada sumljiv in tudi aretiran. Kmalu pa se je izkazalo, da je docela nedolžen. Hoteli so ga izpustiti, toda mož je bil medtem tako obolen, da so ga morali poslati v jetniško bolnišnico. Ko je tam sam ležal, so ga podgane ponoči napadle in tako ograbile, da je kmalu nato umrl. Pariški listi so zaradi tega vsi ogorčeni.

Holandska mornarica je na Angleškem naročila nove urne motorne čolne, ki bodo že letos nastopili pri pomorskih vajah ter bodo metali torpeda.

Največje krmilo na svetu

Kakor znano, grade sedaj na Angleškem novo ladjo velikanki, ki bo nekaka posestrima njihove največje ladje »Queen Mary«. Nova ladja se bo imenovala »Queen Elisabeth« in bo menda še nekaj večja ko njena prednica. Upajo tudi, da bo hitrejša in da bo zaradi tega francoski ladji »Normandie« iztrgala modri trak. Za to novo ladjo sedaj izdelujejo največje krmilo na svetu. To krmilo bo narejeno iz jeklenih plošč, ki bodo 3 centimetre debele. Zato ni čuda, da bo krmilo tehtalo celih 70 ton. Da bo krmilo mogoče od znotraj popravljati in pregledovati, bodo znotraj napravili šestvo, po kateri se bo spuščal vanj, kdor bo v njem imel kaj opraviti. Kajpada takega krmila ne bo mogoče ravnati z rokami, marveč bodo to opravljali elektromotorji.

Ženske protestanske pastrice

Norveška poslanska zbornica je te dni sklenila, da so ženske v javnih službah docela enako-pravne z moškimi. Vsaka ženska ima pravico do vsakega uradniškega mesta, kakor moški. Ker pa je protestantska cerkev na Norveškem državna ustanova, velja ta sklep tudi za pastorsko službo. Protestantski krogi so sicer skušali pregovoriti poslance, da bi napravili za pastore izjemo, pa ni nič pomagalo. Sedaj bo tudi ženska na Norveškem lahko postala protestantski duhovnik, seveda, če jo bo kdo hotel imenovati.

IVANHOE

Št. 170.

V zadnjem hipu

Ko so končno napadali opazili, da je njihov nasprotnik začel pešati, so svoje napade podvojili. Zlasti eden izmed njih je drzno planil naprej in že dvignil svoj meč, da bi možu ob hratu preklal glavo. Tisti hip pa je privršala od nekega strelca, okrašena s peresom divje gosi ter je napadalcu predrla grlo, da se je pri priči mrtve prekučnil na tla.

Napadalec so se začeli preplašeni ozirati in so v svojo grozo zagledali, da je iz gozda planila tolpa zeleno oblečenih možakov. Bili so izobčenci, ki jih je vodil Locksley v družbi veselega samotarja. Ti dečki so se s tako silo vrgli v boj, da so kmalu nato vsi razbojniki mrtvi ali ranjeni ležali na bojišču.

Črni vitez se je Locksleyju in njegovim tovarišem zahvalil s tolikim dostojanstvom, da česar podobnega pri črnem vitezu doslej še nikdar niso opazili. Nato je črni vitez nadaljeval: »Sedaj

pa, prijatelji moji, bi le rad vedel, kdo me je tukaj brez vsakega povoda napadel. Tukaj tiči brez dvoma izdaja in zahrbtnost. Vamba, pojdi in dvigni vitezu tamle njegov vezir z obraza.

On je bil vodja! Norec je naglo ubogal in stopil k modremu vitezu, ki je napol ležal pod svojim konjem ter se ni mogel ganiti. »Ljubi moj gospod,« se je norčeval Vamba iz viteza, »sedaj moram biti vaš opoda. Dovolite mi, da vam snamem še vaš šlem. S konja sem vam že poprej pomagal. In je padlemu vitezu ne preveč neznane potegnili šlem z glave. In tisti hip je črni vitez v svoje velikansko presenečenje zagledal pred seboj obraz, ki nikdar ni mislil, da ga bo kdaj mogel v takih okoliščinah videti.

Graf Haugwitz-Reventlow, ki je bil te dni ob svojem prihodu v London od londonske policije aretiran na zahtevo svoje žene milijonarke Barbare Hutton. On in ona se kregata zaradi vzgoje svojega sina, kakor smo že obširno poročali.

Indijanka bo blažena

Auditor apostolske delegacije pri vladi Združenih držav Severne Amerike v New Yorku msgr. Vagnozzi je bil te dni od svetega Očeta sprejet v zasebni avdienci. Pri tej priliki je monsignor Vagnozzi papežu izročil 70 prošelj, da bi bila k blaženim prišleta Indijanka Katarina Tekakvitha. Prošnje so sestavljene v različnih indijanskih narječjih. Monsignor Vagnozzi je te prošnje izročil papežu po naročilu katoliških Indijancev iz Združenih držav in iz Kanade.

Prošnje so bile vložene v dragoceno hrastovo skrinjico, ki je vsa okrašena in poslikana. Ta dragocena skrinjica je najmanj 250 let stara. Njen čas je še iz tistih časov, ko je še živela Katarina Tekakvitha, katero dandanes vsi Indijanci že časte in ji izkazujejo svetniške časti.

Zdravniške smešnice

Logika

V Frankfurtu so nekoč pokopavali fimenšnega moža. Za pogrebom je šel tudi sloveč zdravnik, ki je umrlega zdravil. Schopenhauer je gledal pogreb ter nato strupeno dejal: »Ali vidite tistega medicinskega tamle, kako zamišljeno koraka? Najbrž že premišljuje, kakor je mogoče, da danes vzrok korak za posledico, medtem ko je sicer edino prava logika in pamet taka, da bi moralo biti narobe.«

Čudež

Svetovno znani profesor patologije in antropologije na berlinskem vseučilišču Rudolf Virchow, ki je umrl leta 1902 je nekoč spraševal pri ekušnji kandidate medicine. Kandidatu je predstavil moža ter mu velel, naj ga natančno pregleda ter nato pove, kaj mu vee manjka. Ni pa smel bolnika niti besedice vprašati.

Bogi kandidat se je dolgo na vso moč trudil, da bi dognal, kaj je temu možu. Že je vsega preiskal, pa ni našel nič takega, da bi se lahko reklo, da je bolan. Ves obupen si je izmislil rešitev. Dejal je: »Gospod tajni svetnik, čast mi prepoveduje, da bi moža še dalje preiskoval, ker mi je bolnik prav sedajle zašepetal, da mu nič ni.« — »Tako?« se je na vso moč začudil Virchow. »Tako, da je dejal? Vidite, to je pa čudež, ker je mož prav doslej bil gluhom!«

Diagnoza

Znani dunajski kirurg Billroth je bil nekoč povabljen na poslovilni koncert, ki ga je priredila nekdanja dunajska pevka na željo svojih mnogoštevilnih prijateljev in znancev. Pevka je šela vsekakor že dobrih 60 pomladi, je pa stori la vee, da bi bilo njeno petje čim boljše. Ko je končala, so ji vsi navdušeno ploskali. Ko so tudi Billroth vprašali, kako on sodi o njenem petju, je dejal: »Ta ženska zna svoje poslušalec še vedno čudovito vezati nase. Zame pa je bil ta večer poln medicinskega zanimanja.« Začuden so ga vprašali, kako je pri tako lepem petju še moči imeti medicinsko zanimanje. Zdravnik pa je odgovoril: »Bila je to najlepša naduha, kar sem jih kdaj slišal.«

Skušnje za kolesarje

Carigradske policijske oblasti so sklenile, da bodo uvedle prometne skušnje tudi za kolesarje. Dognali so namreč, da večine prometnih nesreč ne zakrive samo avtomobilisti, marveč tudi kolesarji. Zato bodo v prihodnje vsi tisti kolesarji, ki bodo hoteli voziti po prometnih carigradskih ulicah, morali poprej napraviti skušnjo. Dokazati bodo morali, da so dovolj okretni, da vozijo v vелеmestnih gnečah.

Sport

Predstavniki japonskih olimpijcev v Sloveniji

Planica, 6. julija.

Včeraj sta dospela v Jugoslavijo z letalom iz Rima predsednik japonske zimske športne zveze baron Inada in član olimpijskega odbora v Tokiu, prof. Takasi. Oba odlična zastopnika japonskega športa sta dospela z letalom iz Benetk v Zagreb, od tam pa sta odpotovala v Slovenijo in sicer v Planico. Danes sta si v spremstvu glavnega tajnika Planice g. Josa Gorca ogledala naprave skakalnice v Planici. Oba sta izrazila svoje občudovanje nad izvršenim delom. Kot dva izmed najstarejših smučarskih organizatorjev sveta sta izjavila, da takih skakalnih naprav ne poznata. Povebala sta slovenske in jugoslovanske smučarje na olimpijske igre ter sta zagotovila posebne ugodnosti. Oba obiščeta tudi Ljubljano in sicer bosta obiskala predsednika Zimsko-sportne zveze dr. Pavlina ter predsednika olimpijskega odbora dr. Ivo Pirca, da ju v imenu japonskega olimpijskega odbora uradno povabita na olimpijske igre, ki bodo l. 1940 v Tokiu.

Drž. nogometno prvenstvo

Pred sinočnjim so bile v Beogradu pri jugoslov. nog. zvezi izrečane tekme za državno nogometno prvenstvo za l. 1938/39. Nas zanima predvsem, s kom in kdaj bo igrala Ljubljana. Zato navajamo zaenkrat termine za našega ligaša, pri čemer pripominjamo, da se vrši tekma vedno v mestu prvoimenovanega kluba.

7. avgusta: Jugoslavija : Ljubljana, revanžna tekma bo 18. decembra.
21. avgusta: Ljubljana : Bask, revanžna tekma bo 12. marca 1939.
11. septembra: Gradjanski : Ljubljana, revanžna tekma bo 11. decembra.
2. oktobra: Jedinstvo : Ljubljana, revanžna tekma bo 19. marca 1939.
9. oktobra: Ljubljana : Slavija (Sarajevo), revanžna tekma bo 26. marca 1939.
23. oktobra: Zmagovalec tekme Gradjanski (Skoplje) : Radnički (Kragujevac) proti Ljubljani, revanžna tekma bo 2. aprila 1939.
6. novembra: Zmagovalec tekme Concordia : Slavija (Varaždin) proti Ljubljani, revanžna tekma bo 9. aprila 1939.
13. novembra: Bask : Ljubljana, revanžna tekma bo 16. aprila 1939.
20. novembra: Ljubljana proti zmagovalcu tekme Sparta (Zemun) : Slavija (Osijek), revanžna tekma bo 23. aprila 1939.
27. novembra: Hašk : Ljubljana, revanžna tekma bo 30. aprila 1939.
Naslednji termini pa so rezervirani: 28. avgust za tekmo Jugoslavija : Čoskoslovaška, 4. september za tekmo Rumunija B : Jugoslavija B, 6. september za tekmo Jugoslavija : Rumunija, 25. september za tekmo Poljska : Jugoslavija, 16. oktober za podzveze, 30. oktober za zvezo.

Prve motodirke na Hermesu

V nedeljo, dne 10. t. m. bo na dirkališču Hermes — v Šiški brez dvoma zelo živahno. Ze sami Zagrebčani so prijavili 12 vozačev-tekmovalcev. Zanimanje domačih motociklistov je izredno veliko. Vodstvu dirke pošiljajo posamezne sekcije sporočila, da se njihovi člani, če le možno, korporativno udeležijo te dirke, bodisi kot motociklisti, bodisi med njimi kot tekmovalci. Poudarja se, da je nastopil čas, ko naj se vprašanju motorizma posvetijo skupne moči v resničnem športnem sodelovanju.

Domačemu občinstvu bo dana prilika, da spozna naše internacionalne adute, pa tudi njihove konkurente. Z gotovostjo lahko trdimo, da bo na nedeljski moto-dirki Hermes zbrana elita jugoslovanskih motociklistov.

Trening se vrši danes in jutri ob 5 popoldne, v soboto popoldne pa morajo biti zbrani vsi tekmovalci na dirkališču. V nedeljo ob 11.30 bomo nudili občinstvu užitek, ki ga nudijo motociklisti s propagandno vožnjo.

Motociklisti pričakujejo, da bo Ljubljana z enakim zanimanjem sledila in se udeležila te prireditve, kakor je to storil športski Zagreb.

Za povzdigo konjskega športa

Resolucija

sprejeta na seštanju delegatov konjske športnih društev dravske banovine v Židanem mostu, dne 26. junija 1938.

I.

Reji dobrega toplokrvnega konja se posveča v državi premalo potrebne pozornosti. Med toplokrvnimi konji prihaja v poštev prvenstveno kot vprašal konj ameriškega traher, ki je cenjen v celotni svetu po svoji hitrosti, vztrajnosti, vzdržnosti in skromnosti. Zaradi pomanjkanja dobrih plemenskih žrebcev v državi je stanje to reje nezadovoljivo. Za dravsko banovino je nakupiti najmanj 4 žrebce in sicer dva za Ljubljano, po enega za Sv. Jurja in Ljubljano.

II.

Za pospeševanje konjereje se potrebna konjska športna društva, ki se naj oblikujejo po enotnih pravilih. Osnutje se naj po vseh večjih krajih toplokrvnih okolišev in v te priprave zlasti kmetska mladina, da se izvešča v vožnji in jahanju. Mladeniči teh okolišev naj se vpošklepijo v odsluženje kaderskega roka v konjenice tli topolčarstvo.

III.

Centrala jahanjskih društev v Jugoslaviji naj čimprej skliče svoj občni zbor, da more ta sklepiti o reorganizaciji in novem sedežu Centrala.

Ministrstvo za kmetijstvo se prosi, da naj da Centrali potrebna sredstva za redno izplačevanje derby nagrad in podpor vsem vpletenim društvom v višini dveh tretjin za dirke določenih nagrad.

Centrala naj izposluje četrtinsko vožnjo na železnicih za posestnike, spremljevalce, trenerje in vozače konj in vse priprave (vozovo, oprema, krma) za dirke. Prav tako se naj dovolj četrtinske vožnje za plemenske kobile do postaje žrebca.

IV.

Ministrstvo za telesno vzgojo, ki podpira vse športne panoge državi, naj nakloni primerno podporo tudi konjskemu športu, ki je najplamenitejši in največje važnosti za pospeševanje konjereje v naši agrarni državi. Merodajni činitelji ne posvečajo temu športu potrebne pozornosti in je zategadelj nemogoča udeležba iz naše države na mednarodnih turnirjih, na katerih pa sicer sodelujejo vse naprednejše kulturne države. Z udeležbo na teh bi se obrnila pozornost na konjerejo v Jugoslaviji.

V.

Kr. banska uprava dravske banovine se prosi, da v pospeševanje tujskega prometa dokonča izgradbo dirkališča v Zaki na Bledu.

Prodamo

Resnico govoré, ko trdijo, da prodajamo najboljša in najcenejša

kolesa

rezervne dele in motorna kolesa.

Velika izbira! Kolesa od 500 din naprej.

Splošna trgovska družba

S. o. z. St. Vid nad Ljubljano

Vsa lahka letna oblačila si nabavite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Voziček

na 4 kolesa, masiven poceni napredaj. Resljeva cesta 4. (1)

Cele orehe

50 kg din 330.— Svezehruske in springle 40 kg din 160.—, franko vozni na razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (1)

KOLESA

najnovější letošnji modeli v največji izbiri napredaj po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina

Ljubljana - Tyrševa cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

Za potovanje potrebujete

kovčage, nahrbtnike, aktove, kopalne torbice itd. Dobite jih v veliki izbiri pri Ivan KRAVOS, Maribor, Aleksandrova 13

Mizarji!

Stavbno in pohištveno okovje, razno orodje itd. dobite po nizkih cenah v železnini Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. (1)

SOBE

Soba v centru

ob sodnihi, novo pohištvo poseben vhod. Informacije: Resljeva cesta 4.

Posedstva

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovnoobračunski posredovalec - Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni čenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Pri gradbi stadionov v večjih krajih naj se misli na izgradbo proge za konjske dirke.

VI.

Dirke se naj vršijo enako v vsej državi in strogo po predpisih mednarodnega pravilnika in določbah Centrala.

Nagrade za dirke se naj razdelijo tako, da znaša I. največ polovice določenih nagrad, II. dve tretjini prve, III. dve tretjini druge in IV. dve tretjini tretje. (Nagrade 3.000 din; prva 1.200, druga 300, tretja 600, četrtja 400). To bi odgovarjalo našim prilikam.

Pri dirkah, ki se prireduje za javno (banovinsko ali državno) podporo, se naj pri priporočilih posebno upoštevajo konji iz domače kmetke reje.

VII.

Nujna potreba je izdati lastnega ginsla za konjerejo in konjski šport.

8:2=16!

Napačno računano? Ne! Kajti s Kodak Duo 620 aparatom lahko naredite 16 slik 4 1/2 x 6 cm mesto 8 slik 6 x 9. Tako prihranite na Vašem materialu polovico izdatkov. Slik ni treba povečavati — jasne so in lepe. To pa še ni vse; kamera je mala, format priročen, pokromana, lahka in precizno izdelana, sprožilec je na oklopu, ima optični iskalec, nakratko: kamera za največje zahteve je

KODAK DUO 620

Oprema: Objektiv Xenar 3.5, Tessar 3.5, Kodak Anastigmat 4.5 in 3.5, Compur in Compur Rapid zapor (1/500 sek).

Vaše potrebe kristaliziranega, drobnega in mletega

BORAX-a

zadovolji neposredno proizvajalec:

HRVATSKA INDUSTRIJA KATRANA B.

ZAGREB, Radnička 29. Tel. 23-255 i 23-256 BEOGRAD, Nebojsina 53. Tel. 25-232

Nov planinski dom na Gorjušah.

Po dolgem prizadevanju se je posrečilo dobiti SK Planini v Zgornjih Gorjušah primeren prostor in stavbo, ki naj bi služila poletni oddih turistov, pozimi pa smučarjem, ki zahajajo v te kraje. Dobro ohranjeno kmetsko posestvo, ki leži na najlepši točki v Zgor. Gorjušah, se je adaptiralo in renoviralo ter so se opremile sobe z novim pohištvom in vsem potrebnim inventarjem, tako da nudi ta postojanka vse ugodnosti, ki si jih poleti oddih turist v gorskih predelih. Zaenkrat je na razpolago 12 postelj v petih lepo renoviranih sobah. Kuhinja je prvovrstna. Na razpolago je tudi ping-pong ter gugalnica za otroke. Oskrba in prenočišče stane dnevno za odraslo osebo 30 din. Največji in najbližji dohod na Gorjuše je s postaj Nomenj, od koder ste polagoma v polurugi uri na licu mesta. Potrebne informacije daje: Janez Andolšek, Vzajemna zavarovalnica, Miklošičeva cesta, Ljubljana.

Stefan Zeromski:

Zvesta reka

»Malo bolj, samo da ni krvava. Ko je imel lastnik krčme Siapsia v zakupu dvorčeve krave, je prihajala Ryfka vsak dan ob zori na molžo. Tudi jaz sem moral vstajati zaradi krav pred svitom. In ker mi je bilo dolgčas, sem se razgovarjala s to židinjko o vsem mogočem. Včasih sem ji tudi kaj podarila. Tuintam sem kdaj poletni zvečer potrkala na njeno okno, pa sva se splazili v noč, v meglo, in letali bosi ob reki po nepokošeni travi. Gotovo mi zamerite, knez, da sem se spuščala tako daleč...«

»Ne, Bog varuj!«

»Popolnoma se sicer nisem družila z njo, pač pa le tako, ker ta spak je znal tajiti skrivnosti: vse mi je zaupala in tako je tiščala za menoj kot senca. Včasih sva se dogovorili, da pojdeva po maline in jagode na hrib, ki se vzdigujejo za Niezdolami. Šla je vedno z menoj in poslušala, kar sem ji pripovedovala. Če sem jaz rekla tako, je trdila potem tudi ona tisto, če pa sem zinila drugače, je tudi ona. Kar sem imela jaz rada, je imela tudi ona. Kar meni ni šlo v slast, tudi nji ni teknilo. Če sem kaj zapela, je ponavljala za menoj od besede do besede, toda tako silno smešno, da bi človek kar počil od smeha. Kar usta sem si morala tiščati včasih, da je nisem užalostila. Nalagše sem kdaj zapela največjo neumnost. In zlasti smeh, da se jih je naučila... No in tako je postala Ryfka moja prijateljica, pa prava, zvesta. Sedaj, — če pride vojaštvo ponoči, pa najsi prihaja ali odhaja, obstane pri krmi, ki stoji na razpotju, in če vprašajo za pot, ki pelje v niezdolski dvorec, steče Ryfka skozi zadnja vrata, preko prizidkov in ogrado, preko ognjišča in sasišča, čez drn in strn naravnost — k meni. Če so vstali na potu, potrkala na to okno trikrat, če je pa vojaštvo, štirikrat.

In jaz planem potem v kuhinjo, zbudim Szecepana in v temi se pripraviva in čakava. Šele ko začno loputati na vrata, razbijati s kopiti pušk, tolči po oknih, jim gre Szecepan odpret. Toda tedaj že veva, kako nama je ravhati. Razumete, knez?»

»Razumem, toda hudo me boli tu v nogi. Kar se pa knežjega naslova tiče, si nama bo treba enkrat za vselej zapomniti, da je bil in da ne uide nikamor, torej ni povoda, da bi ga neprestano vlačili iz pozabljenja.«

»Knez, vi ste — kako se že pravi? — demokrat?»

»Nekaj takega, da.«

»Dobro, pa govoriva brez vseh naslovov. Gre za to, da nama je sedaj, ko ste tu, Ryfka velike važnosti, mar ne?»

»Ah, da.«

»Ker vojska preišče vsakokrat ves dvorec, neizvzemši moje postelje. Vse premečejo. Včasih postane kakšnega sram pa ukaže pregledati samo zgoraj. Pa so tudi taki, ki delajo nalašč svoje neslane opazke in se vtaknejo v vsak kotiček.«

»In kaj bomo počeli, če pridejo?»

»Kakor bo Ryfka potrkala, bomo vedeli, kdo prihaja. Če bo štirikrat, vas mora zadeti Szecepan na pleča in odnesti iz hiše. Jaz mislim, v hlev.«

»Kako bo to hudo?»

»Ne preveč. Dedek bo že pomagal. Pa tudi knežji naslov bo nekoliko vplival, kar Szecepanu obrazložimo, da ste vi zares milostiv in presvetel bogataš.«

»Bogataš ali ne, moji roditelji ga bodo bogato nagradili.«

»No, torej, Ca irale.«

»Vi ne znate italijanski, zato pa francoski.«

»No, znam, ker sem se učila v samostanski šoli v Ibramowicah. Docela pa se nisem naučila, oče je ukazal in sem se morala vrniti predčasnno domov. Sicer pa mi tudi ni bilo posebno

žal za Ibramowicami, kar priznam. Toda jaz se pogovarjam tu in klepetam, vas pa pušam lačnega. Takoj vam prinesem malo bolj tople kaše; ta se je že popolnoma shladila, taka je kot lep. Morda je Szecepan vendarle dobil pri židu kapljico mleka, toda... kozjega, je dodala in sram jo je postalo.

Nato je odšla. Ko se je vrnila, je našla svojega gosta v mrzličnem snu. Po prstih je stopala do njega in začela pregledovati obveze. Na nekaterih mestih je premočila kri platno, in tudi blazina in odeja sta bili marsikje omadeževani. Deklici je bilo žal postelje, pa se ji je tudi smilil ta neboljjenec, ki je imel knežji naslov. Hudo ji je bilo, ker so bile pravilne črte, ravni, zelo lepi nos, krasna glava — tako polni ran.

Sedla je tiho v kot sobice, vzdihala ob mislih na vse, kar se je pripetilo zadnje čase. Pa se je zbudil, in ga je prisilila, da je užil nekaj žlic kaše, seveda brez obetane mleka, zato pa tople. Kar neprestano jo je prosil oproščenja zaradi nepravil, ki jih je imela z njim. Njo je pa že kar jezilo, da jo spominja vedno na eno in isto. In da bo tudi tega oproščenja konec, je povzela:

»Gospod knez, priznala sem vam že, da diham šele zdaj pod vašim varstvom svobodneje.«

»Lahko se šalite.«

»Kakšna šala! Če bi vedeli, kakšne stvari se gode tu ponoči, bi že spoznali, za kaj gre.«

»Kaj pa se godi?»

»Ko da bi se dalo povedati vse to na mah!«

»Da prihaja vojaštvo?»

»Lahko za to... Toda nekaj drugega.«

»Kaj?»

»Ste videli vso velikost te hiše?»

»Ozrl sem se, pa včeraj mi je bilo to bolj težko vse pogledati.«

»Osemnajst sob imam. Nekatero so velike, druge majhne. Med njimi so trije saloni. Največji je širok prav kakor dvorec in se nahaja

v onem zidanem krilu tam na kraju. In tu sem — jaz sama.«

»Ali se bojite, gospodična?»

»Lahko je vam, moškemu, ne bati se. Razen tega pa tudi še ne veste vsega...«

»Kaj pa je treba še vedeti, da se človek počeno boji?»

»Prosim vas, stvar je takale,« je začela, primakniti stolicu k postelji, in skoraj šepetaje nadaljevala:

»Po revoluciji sta živela tukaj dva brata Rudecka. Skupaj sta gospodarila, ker je bilo skratka zares zelo obsešno gospodarstvo. Starejši brat, ki ni več živ, Dominik, je služil svoje dni pri vojaki. Povedati vam moram, da je bil zaljubljen v mojo teto, še preden se je poročila s stricem Pawlom, ki je še živ in se nahaja zdaj v jeti.

Pokojni stric Dominik se je pečal z žgarnjarno, konji, mlino, gozdovi, žago in drugimi sličnimi posli. Stric Pawel pa je oskrboval druge gospodarske zadeve. Tako so živeli tukaj skupaj. Stric Dominik vedno na tem koncu, sam, ker se je neprestano prepiral s stricem Pawlom zaradi denarja in sploh vsake malenkosti. Tudi jedel je vedno sam, jed so mu morali pošiljati v ta konec dvorca. Moj oče je pravil nekoč nekemu gospodu, ki je bil tudi v revoluciji, da je teto stric Dominik zelo ljubil in se je jezil nad bratom, ker ga je prehitel. Menda je tudi zato postal tak čudak. Nič drugega mu ni šlo po glavi kot konji, psi in divjačina. Neprestano je lovil in streljal v tarče s puško in samokresom. Nekež se je sprl s stricem Pawlom zaradi žganjarne. Stric Pawel mu je menda dokazal, da gre žganjarna slabo, da prinaša malo dohodkov, in imetje propada zaradi te žganjarne. Nato je zaprl stric Dominik žganjarno, odpustil osebe, kadi, vedra, brente, sode z železnimi obroči in vse posodje pa je dal prenesti iz žganjarne v največji salon poleg svoje sobe, in jih postavil tam v red.

FOX

kremo

kupuje vsaka Slovenka, ker je domača in dobra.

Hiša za 1,050.000 din

v centru Beograda, najlepši kraj, z elegantnimi dvosobnimi stanovanji, obednica, kuhinja, kopalnica in vse ostalo. Vse pritlikline v ploščicah, kopalnica z zidanimi banjami. Izredno ugodna prilika za plasiranje denarja. Renta letno brutto 130.000 din, netto 110.000 din. — Hiša je tako moderno zgrajena, da bo odgovarjala 20 let v naprej. Vsa mednadstropna konstrukcija je zgrajena iz armiranega betona, fasada iz kamena, vhod iz večbarvnega prirodnega marmorja, vrata iz nikla in antikorodala, parket najboljši, okovje iz bele kovine. Hiša predstavlja veliko bogastvo in največjo sigurnost za vloženi denar z odličnim obrestovanjem. Potrebna gotovina je 750.000 din, ostalo hipoteka.

Prodaja izključno Bovan, Beograd, Knez Mihajlova 5, palača »Ta-Ta«, tel. 27.978

INDIANOL

domače prvovrstno motorno olje za motocikle s primerno kompresijo

MOTOCIKLISTI!

Za svoje motorje kupujte le

„INDIANOL“!

Zadovoljni boste! — V Ljubljani je glavna zaloga pri tvrdki IGN. VOK — Tavčarjeva ulica

- 1 je zanesljivo olje, ker je njegov
- 2 „film“ kot elastična blaznica, zato
- 3 poveča kompresijo in s tem
- 4 poveča brzino motorja
- 5 ne odpove niti pod najtežimi okoliščinami

Programi Radio Ljubljana

Četrtek, 7. julija: 12 V pletju za oddih (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Koncert slovenskih skladateljev (Radijski orkester) — 14 Napovedi — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura — 19.30 Deset minut zabave (g. Fr. Lipah, član Nar. gled.) — 20 Puccini: Dva speva iz opere »Madame Butterfly« (Zl. Gjunjenac) — plošče — 20.10 Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarik) — 20.30 Violinski koncert g. prof. Karla Rupla, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek — 21.15 Koncert Radijskega orkestra — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Okroglice in vesele (plošče).

Drugi programi

Četrtek, 7. julija: Beograd-Zagreb: 20.00 Ivanjanske pesmi, 20.30 Ork. konc., 21.30 Nar. pesmi. — Praga: 19.25 Vojaska godba, 20.20 Laska gl., 22.45 Cig. ork. — Varšava: 19.30 Zab. gl., 21.30 Keintet, 22.00 Trio. — Sofija: 20.00 Klavir, 22.00 Laska in plesna gl. — Budimpešta: 18.15 Ork. konc., 22.10 Cig. ork., 23.10 Koračnice in valčki. — Trst-Milano: 21.00 Igra, nato violina. — Rim-Bari: 17.15 Italijansko-brazilski konc., 21.00 Puccinijeva opera »La Boheme«. — Dunaj: 19.30 Sekstet, 20.00 Petje, smeh in ples, 22.30 Pihala, 24.00 Bežalni ork. iz Gidanska. — K. n. i. g. b. e. r. g.: 20.00 Wagnerjeva opera »Mojsi pevec«. — Vratistava: 20.30 Operna gl. — Lipsko: 19.30 Komična opera »Dona Diana«.

Mali oglasi

Službodobne

Modistko sprejme Ivanka Stegnar, Stritarjeva 9. (b)

Dekle

za domača in poljska dela sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10616. (b)

Dobro kuharico

izvežbano, srednjih let, iščem za večjo hišo z vrtem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10619.

Stalnega potnika

agilnega, usnjarske stroke, mlajšo moč, po možnosti samovozača, iščem proti mesečni plači. Nastop službe takoj. Ivan Prešeren, Kranj. (b)

Strojni ključavničar

dober in natančen delavec, zmožen tudi struženja, z večletno prakso — dobi takoj službo v tovarni SETA, Tacen pod Smarno goro. (b)

Zanesljivo

in vestno gospodično ali vdovo brez otrok, okrog 30 let sprejemem na odgovorno mesto. Samo pisane ponudbe z navedbo izobrazbe upravi »Slov.« pod »Zanesljivo« št. 10615

Zdi se čudež,

a se da znanstveno razložiti

Verodostojne fotografije kažejo, kaj vse lahko to novo presenetljivo odkritje napravi za VAS

V enem samem kratkem tednu! Tisoče navdušenih žena je postalo za mnogo let mlajših. Brazde in gube so popolnoma izginile. Za žene je to čudež, za moderno znanost pa samo nov triumf dolgoletnega raziskavanja. Učenjaki so ugotovili, da gube nastanejo zaradi tega, ker izgublja koža, ko postanejo starejši, gotove življenjske sestavine. Vrnite koži te dragocene sestavine, pa bo spet postala sveža in mlada. To je presenetljivo odkritje dunajskega vseučiliškega profesorja dr. Stejskala. Njegov ekstrakt

živih kožnih stanic, imenovan »Biocel«, je zdaj v kremi Tokalon rožnate barve. Uporabljajte to kremo vsak večer. Ona redi in pomlajuje Vašo kožo, ko spite. Gube hitro izginejo. V enem tednu boste videli za deset let mlajši. Podnevi pa uporabljajte hrano za kožo Tokalon bele barve. Ona odstranjuje zajedalce in zožuje razširjene žilnice. Najtemnejšo in najodpornjšo kožo napravi v nekaj dneh nežno, belo in mehko. Uspeh je zajemčen, ali pa se denar vrne.

Zasluzek

2.500 din potrebujete da doma zaslužite mesečno 1000 dinarjev. Pišite: »ANOS«, Maribor, Orožnova. (z)

Službe iščejo

Potnik

sprejme zastopstvo tekstilne stroke ali kaj podobnega za vso Južno Srbijo. — Ima svoj avto in potuje že preko 20 let. Jako dobro je vpeljan po vsej Srbiji in poseduje v Beogradu stitnadstropno hišo. Reference pri M. Ravnikar, tovarna slavnikov, Domžale. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 9609. (a)

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Vnajem

Gostilno in trgovino

skupaj ali posebej, na prometnem kraju v Ljubljani, oddam. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Promet« št. 10636. (n)

Trgovski lokal

lepo urejen, v prometnem obrtniškem okrajnem trgu na prometni točki, nasproti župnijske cerkve, oddam s 1. avg. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10634. (n)

Radio

Radio aparat

3—4 cevni, super, kupim. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Gotovina« št. 10617.

širite katoliško časopisje!

V globoki žalosti naznanjam, da je Vsemogočni poklical k Sebi, v 48. letu starosti, mojega dobrega, draga soproga, gospoda

Avgusta Žoharja

železničarja v pokoju

Pogreb draga pokojnika bo v petek, dne 8. julija 1938, ob pol 5 popoldne iz mrtvašnice na Pobrežju. Sveta maša za dušnico bo darovana v soboto, 9. julija ob 7 zjutraj v cerkvi sv. Magdalene.

Maribor, 6. julija 1938

Terezija Žohar, soproga

Žalostnega srca naznanjamo, da je po kratki bolezni umrl naš soprog, oče, brat, zet in stric, gospod

inž. Josip Močnik

rudarski glavar

Imejatelj reda Jugosl. krone II. razreda, sv. Save III. razreda in sv. Save V. razreda

Pogreb blagega pokojnika bo v petek, dne 8. julija 1938, ob ½ 5 popoldne iz hiše žalosti, Ljubljana, Domobranska cesta št. 21, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 5. julija 1938.

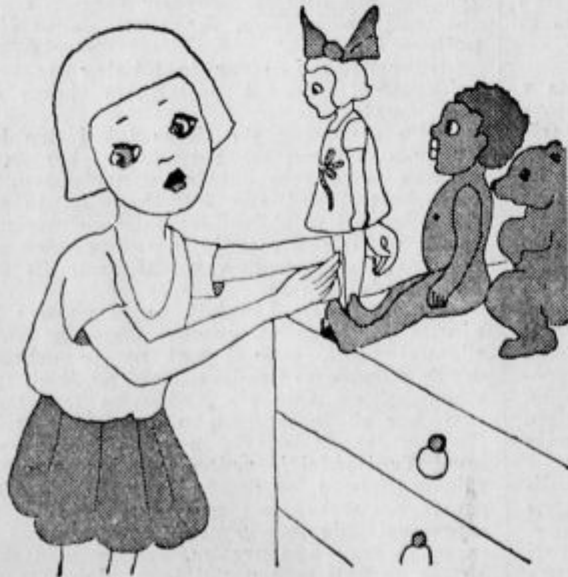
Mařenka, soproga; Rastko in Ernuš sinova in ostalo sorodstvo.

Konči Ahačič:

Trije tički

18

Tedaj pristopi k omari Metka in vzame Taciko,

tako da ni mogla slišati, kako je igračka Črnček prišel iz Afrike k Metki, dasi bi jo to zelo zanimalo. Tudi Rjavček še ni prišel do besede. Medtem so se namreč pri Metki zbrali gostje, ki so bili povabljeni na godovanje, in Metka jim je vesela pokazala lepo mamino darilo: veliko čokoladno punčko Taciko.

Postavila je čokoladno Taciko na sredo mize,

tako da so jo gostje lahko ogledali od vseh strani. Zelo je vsem ugajala in hvale ni bilo ne konca ne kraja. Pa tudi Taci se je zabavala v tej pisani družbi. Najbolj pa se je razveselila tort, vsakovrstnega sadja in sladkega malinovca. Oh! Da ni bila prej tako sladkosneda, bi zdaj sedela med temi otroki in se gostila z vsemi dobrotami.